

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szobotica, 1927. CSÜTÖRTÖK, június 9.

158. szám

Telefon: Kládóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn déliben

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovan trg. 3. (Minerva-palota)

Egy darab papír

Pünkösdi napján, a megértés napján, a tízes nyelvek ünnepén hangzott el nyilatkozata C. H. Hertynak, aki se nem prédikátor, se nem hadvezér, se nem bankelnök, még csak nem is politikus s mégis — vagy talán: éppen azért — figyelni lehet arra, hogy mit mond. C. H. Hertynak a kémiai gyárosok világszövetségének elnöke s az ügy, amihez hozzászól, a Népszövetség egyik minapi határozata. C. H. Hertynak kompetensnek kell tartani abban az ügyben, amiben megnyilatkozott, mert a Népszövetség ebben a határozatában a kémiai háború folytatását tilalmazta. A kémiai gyárosok világszövetségének elnöke most a kémiai háború tilalmozó népszövetségi határozatról, amit a világsajtó vezércikkjei heteken keresztül ünnepeltek s amiben a béke felé haladás jelentős lépését látták, azt mondja: *scrap of paper*. A *scrap of paper* magyarul annyit jelent: egy darab papír. Amit a papirkosarunkba dobunk, ha névaláírásunkkal kipróbáltuk a régi toll használhatóságát, amit elhajítunk, ha a mosóné hiány nélkül hozta vissza gallérjainkat, zsebkendőinket és *kiszagadipilamánkat*, amiből galuskát vagy a főzőeskét ítszó kislány — csak ennyi lát a Népszövetség határozata. *Egy darab papír*.

A nevezetes nyilatkozat után visszafelé lapozzuk az újságainkat s szajátva találunk rá a határozat meghozatalának körülményeire. Egyhangú határozatban mondotta ki a Népszövetség, hogy a kémiai háború gyalázatosnak, meg nem engedettnek s a humanizmus nemzetközi törvényeivel össze nem egyeztethetőnek tekinti. Vita és felszólalás nélkül — nehogy üres szavak zörgése megzavarja a határozathozatal ünnepélyességének méltóságát — deklarálták ezt a határozatot, mint a békemű egyik fundamentumát, mint a háború förtelmeinek egyik elfelejtetőjét. Komoly tudósok, nyugdíjazott tábornokok, bukott politikusok és kiérdemesült vezércikkírók hirdetik, nem lesz többé olyan primitív háború, mint amilyent a világháborúban szenvedett végig az emberiség. A világháború primitív volt, hiszen csak tíz millió férfi pusztult el benne s nézzünk csak körül, milyen sokan maradtunk. Rajtuk már csak egy modernebb, egy igazibb háború segíthet, amit nem kéztusák moziattrakcióival, nem negyvenketesek látványosságaival fognak megvívni a küzdő felek, hanem hacillusokkal és gázokkal, a föld alól felszabadított pokollángokkal és cyan-reflektorokkal, melyek elektromos hullámokkal söprik majd le az életet a földről. Mint ahogy most az elektromos hullám a hangokat viszi szét a világűrbe, úgy fogja majd szétsugározni a halált. A Föld pedig visszatámasztja majd a teremtés előtti élettelen örök béke állapotába.

Ezeknek a gonosz jóslatoknak, ennek az apokaliptikus vízióknak vetett véget a genfi határozat. Már annak örvendeztünk, marad minden a régi-ben. A lövészárkok megmaradnak, megmaradnak a légitámadások is, a pergő tűz és a pergő halál, megmarad minden a világháborúkorabeli primitívtségében, nem

sokkal s nem cyangázokkal fogjuk egymást pusztítani. Azt hittük: a humanizmus tilosra állítja a pályát a technika fejlődésének eme vívmányai előtt s megmaradhatunk sötét korunk sötét középkorúsága mellett.

Am Hertynak, az Isten legyen hozzá irgalmas, most felébreszt dőre álmodozásainkból. Hertynak megnyugtatta a kémiai gyárosok részvényeseit: *nem kell léni egy darab papirtól*. Csak békés időkben hajtják végre a béke törvényeit — mondja a kémiai gyárosok világszövetségének

elnöke — a béke szabályait nem lehet a háborúban alkalmazni. S ezt az irtózatot igazságot — irtózatot, mert igazság — példák is bizonyítja. Tilos volt dum-dum golyókkal is löni. Ezt a tilalmat is pontosan és becsülettel hajtották végre — amíg nem volt háború. De ahogy kitört, megreszelték az ólomgolyókat. Tilos volt a hadikórházakra löni. Ezt a tilalmat is tökéletesen respektálták addig, amíg hadikórház nem volt. Évtizedeken keresztül tisztelték ezt a tilalmat is, éppencsak a háború pár esztendeje alatt tettek ki-

vételt. Azért civilizáltak voltunk, ha nem is tartottuk be az egyezményeket, miiket a nemzeti becsület védelmére alá helyeztünk, mert — felháborodtunk a tilalom megszegésén. Felháborodott az is, aki dum-dum lövegekkel lőtt s az is, aki ilyen lövegekkel visszalőtt.

A genfi határozat azért nem haszontalan jogalkotás. Majd fel fogunk háborodni rajta, ha megszegik. S ezt a felháborodást még engedélyezi is talán nekünk Hertynak, a kémiai gyárosok világszövetségének elnöke.

Marinkovics külügyminiszter Topolára utazott ahol kihallgatáson jelenik meg a királynál

Cena bég még nem kérte ki utlevelét — Franciaország és Anglia interveniál Tiranában és Beogradban

A belpolitikában enyhült a feszültség a kormányzópartok között

Beogradból jelentik: Az általános politikai helyzet tisztázására a szerdai nap folyamán csak igen kevés történt. Fontos eseménynek látszik, hogy a külügyminiszterium már kidolgozta az egyes főispánok felmentéséről és néhány demokrata főispán kinevezéséről szóló ukázt, ami azt mutatja, hogy a kormányban létezőt a megegyezés a főispánok kérdésében is és ezzel

az utóbbi napokban a kormányzópartok között észlelt feszültség enyhült

és valószínűleg a többi nyitott kérdést is elintézik. Eddig ugyanis a demokratáknak a tisztviselők kinevezésére vonatkozó kivánságai akadályozták a kormány kiegészítését és a parlament feloszlását.

A kormány egyébként tovább folytatta a folyó munkát és szerda este ismét hosszabb minisztertanácsot tartott, amelyen fontos reszortkérdéseket intéztek el.

A főigyelem politikai körökben elsősorban a külpolitikai kérdésekre és különösen a jugoszláv-albán viszonyra vonatkozik.

Marinkovics Voja külügyminiszter szerdán délután három órakor autón Topolára utazott és kihallgatáson jelent meg a királynál.

Kihallgatáson volt egyébként Makszimovics Bozsa volt belügyminiszter is, aki a délután folyamán vissza is tért Beogradba. A király hazatérését péntekre várják és a politikai körökben remélik, hogy az uralkodó visszatérése után a politikai események is gyorsabb tempót fognak venni.

Ami a jugoszláv-olasz viszonyt illeti, a leglényegesebb ebben a tekintetben, hogy

Cena bég még mindig nem távozott el Beogradból és nem is kérte ki utlevelét.

Ez arra mutat, hogy a két ország között

a diplomáciai viszony még nem szűnt meg teljesen.

hiszen a jugoszláv albániai konzulátusok sem hagyták el helyüket, csak a követség tért vissza Albániából. Az általános hangulat továbbra is optimista és

az albán kormánynak a Népszövetségnél tett lépésének nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget,

mert hiszen Albánia nem is kérte fel intervencióra a Népszövetséget, hanem csak a saját szempontja alapján ismertette a történeteket.

Élénken kommentálták a római követségnek a kommunikációját, amely hangsúlyozza, hogy a jugoszláv-albán viszáltnak nincsen semmi összefüggése a tiranai paktummal. Ez a kommuniké, bár negatív formában, először említi a jugoszláv-olasz

Franciaország Beogradban, Anglia Tiranában interveniál

Párisból jelentik: Mintán a francia kormány kedden a beogradi francia követ utján mérőklő lépést tett a jugoszláv kormánynál, azt várják párisi beavatott körökben, hogy szerdán hasonló lépést fog tenni az angol kormány Tiranában.

A francia kormány beogradi intervenciója után a Petit Parisien értesülése szerint illetékes francia tényszerzők bíznak benne, hogy

a jugoszláv kormány tiranai követének visszahívásával csak felháborodásának akart kifejezést adni, de nem gondolt a teljes szakításra,

amit az is bizonyít, hogy nem küldte el a beogradi albán diplomáciai ügyvivőnek és a követség személyzetének az utlevelüket. Egyelőre erről szó sincs. Azt viszont jól tudják Párisban — írja a lap — hogy Albánia nem akarja a konfliktust drámaivá tenni és

csak akkor válna veszedelmes-

szereződéssel kapcsolatban a tiranai egyezményt.

Bodrero követ intervenciója?

A Vreme szerdai száma azt a hírt hozta, hogy Olaszország közvetítő szerepre vállalkozott a jugoszláv-olasz kérdésben és Bodrero ilyen irányú lépést tett. Ez a hír nem nyert megerősítést.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács szombat esti ülésén elfogadták Sztankovics Szvetozár földművelésügyi miniszter rendeletét, amely szerint 600 millió dinár segélyt nyújtanak az ármentesítő társulatoknak, továbbá 260 millió dinárt szavaztak meg a pancsevói nagyrét ármentesítésére, ami a Beograd—pancsevói vasúti hid építése miatt nagy jelentőséggel bír.

se az ellentét, ha Olaszország arra szánja el magát, hogy Albánia védelmére fegyveresen beavatkozzék.

A *Petit Parisien* jelzi azt is, hogy a francia kormánynak nincsen inyére a Népszövetség beavatkozása

és azt szeretné elérni, hogy a jugoszláv-olasz konfliktus példájára és annak megfelelően diplomáciai uton lehessen a bonyodalmat elszigetelni és a civódó felek közt közvetlen tárgyalásokat létrehozni. Ezzel még nem késtek el, mert

az albán kormány nem kért intervenciót a Népszövetségtől, csupán tudomására hozta a Népszövetség főtitkári hivatalának a történeteket, ez pedig nem ok arra, hogy a Népszövetség beavatkozzék.

A *Soir* jelentése szerint a francia kormány mindenképpen azon lesz, hogy a jugoszláv-albán konfliktus ne mérgesedjék el.

Amerikába akart szökni a becskerekai kasszarabló

A szuboticei csendőrség a gonosztevő nyomában van

A becskerekai vasúti kasszarablás ügyében szerdán a szuboticei csendőrség is megindította a nyomozást és minden remény meg van, hogy a kasszarablók megszökött vezére, *Trifunovics* Drága nem sokára rendőrkézen lesz. Trifunovics Drága mihelyt értesült arról, hogy a rendőrség felfedezte a kasszarablók kiletét, a pénz egy részét magához véve megszökött Becskerekéről, ahol az utóbbi két évben állandó lakóhelye volt. Trifunovics, mint a vizsgálói kiderítette, nemzetközi gonosztevő, akit a görög és bolgár rendőrségek már évek óta köröznék. A beérkezett jelentések szerint Trifunovics Drága a szuboticei tanyákon rejtőzött el és több száz ezer dinárt hozott magával. A rendőrség azt is megállapította, hogy Trifunovics, aki délszerbiai születésű, nemrégén amerikai utlevelet kért a hatóságoktól. Az volt a célja, hogy a lopott pénzből Kanadában birtokot vásárol magának.

A szuboticei csendőrség részéről *Deklies* Vlaszije csendőrőrmester folytatja a nyomozást, amely a jelek szerint, néhány napon belül eredménnyel fog járni. A csendőrség utasította az összes külterületi csendőrségeket, hogy a legszigorúbban ellenőrizzék az ott megforduló idegeneket.

Bácskában csökkent a születések száma

Petrovics Milenkó tartományi főorvos jelentése

Szomborból jelentik: Érdekes és értékes könyvvel gazdagodott a Vajdaság szociálpolitikai irodalma. Most hagyta el a sajtót dr. *Petrovics* Milenkó tartományi tisztí járásorvos szerkesztésében a szombori állami kórház évi jelentése. A 123 oldalra terjedő könyv messze túlhaladja a szokásos évi jelentéseknek nemcsak terjedelmét, hanem tartalmát is. A jelentés rengeteg statisztikai anyag igénybevételevel dolgozza fel az egész Bácska szociális egészségügyi helyzetét.

A jelentés mindenekelőtt a bácskai tartomány születési és halálozási arányszámait dolgozza fel községenként és járásonként. Megtudjuk a jelentésből, hogy amíg a Bácskában 1909—1913. évek között az évenkénti születések átlagos száma 20.262 volt, addig 1919—1923 között ez az átlagos szám 18.929-re, míg 1924-ben 17.098-ra csökkent. A könyv részletesen foglalkozik azokkal az okokkal is, amelyek a születések ezen nagyfokú csökkenését előidézték.

A könyvet számos más cikk és grafikon illusztrálja.

Tartományi költségvetések ellenőrzése

A pénzügyminisztérium jóváhagyta a bácskai tartomány költségvetését

Beogradból jelentik: A pénzügyminisztérium önkormányzati költségvetési osztályán serényen folyik a tartományi költségvetések ellenőrzése. Érdekes, hogy az ország harminchárom tartománya közül néhány még most sem terjesztette be költségvetését a pénzügyminisztériumnak, ahova eddig huszonöt költségvetés érkezett be. Ezek közül a pénzügyminisztérium kilenc költségvetést hagyott véglegesen jóvá; köztük a bácskai és beogradi tartományok költségvetését is, nyolcat különböző megjegyzésekkel visszaküldött a tartományoknak, a többi tartományi költségvetés ellenőrzése még folyamatban van, köztük a szmederevői tartományi költségvetés is. Értesülésünk szerint valamennyi tartományi költségvetést megtehető hanyagul állították össze, amelynek okát a pénzügyminisztériumban abban látják, hogy az önkormányzati élet még új és az önkormányzatoknak még nincs elegendő tapasztalatuk.

A pénzügyminisztérium a költségvetések elbírálásánál arra az álláspontra helyezkedett, hogy semmiféle közvetett adó kivetését nem engedélyezi és ezeket törölték is a költségvetésekből. Különösen rendkívül sok ilyen bevételt törölték a zagrebi tartomány költségvetéséből, amely ellen sok panasz érkezett a különböző gazdasági testületektől.

A bácskai és beogradi tartományok bevételi költségvetését a pénzügyminisztérium jóváhagyta, mert ezek megma-

tományi közegeket anyagi és bünvádi uton is felelősségre vonják.

A költségvetések ellenőrzése ezentul nem fog a belügyminisztérium hatáskörébe tartozni, hanem úgy a városok, mint az egyes községek költségvetését a pénzügyminisztérium fogja ellenőrizni.

*A gazda az eke mellett
Hogyha érez nagy meglepet
Korsóhoz nyul mely enyhet ad
Mert van Len' Clio limonád'*

Radics kiközösíti Superinát

A horvát parasztvezér támadja a volt postaügyi minisztert

Zagrebból jelentik: A Dom szerdai számában *Radics* István cikket írt *Superina* Benjamin volt postaügyi miniszter, a horvát parasztpárt képviselője ellen.

— Dr. *Superina* Benjamin különös módon tüntette ki magát — írja *Radics* — A parasztpárt főbizottságának ülése után *Superina* elment Beogradba, belekarolt barátjába, *Nikics*be és sorra látogatták azokat a minisztereket, akik tökéletesen

hozzájuk illenek. Ezeknek a minisztereknek *Superina* több hazugság mellett azt beszélte, hogy *Radics* István a főbizottsági ülésen ilyen kijelentést tett: Két hónap múlva idején a vörös hadsereg és majd alapos tisztogatást végez. Ennek a szellemes kitalálásnak annyira megörült a kormány néhány tagja, hogy rögtön méltónak találták *Superinát* az ország legjövődalmozóbb közjegyzőjévé, *Mihaljinec* Milan elhunyt zagrebi

közjegyző helyébe *Superina* meg is kapta a közjegyzőséget a zagrebi radikálisok nagy megbotránkozására, akik azt tartják, hogy ez a zsiros falat kizárólag őket illeti. Most tudják meg, hogy a jelenlegi vadaskormány idején a zsiros falatokat kizárólag olyan urak kapják, akiknek elég hosszú fülük van, hogy azt is hallják, ami nem hangzik el. Természetes hogy ilyen ur, mint *Superina* többé nem tartozik a horvát parasztpárthoz.

A miniszterelnök elé terjesztették a magyar párt memorandumát

Vukicsevics Velja a jövő szerdán fogadja a magyar párt kiküldöttéit

Beogradból jelentik: *Manojlovics* Dusan szuboticei főispán és *Sztrilics* Béla képviselő

szerdán nyújtották át *Vukicsevics Velja* miniszterelnöknek a magyar párt memorandumát, amelyet a legutóbbi szuboticei tanácskozások alkalmával a magyar

párt megbízottai kidolgoztak.

Ebben a memorandumban a magyar párt vezetői

közik, hogy a választásokon való együttműködés kérdéséről hajlandók felvenni a tanácskozásokat a radikális párttal

és kéri a miniszterelnököt, hogy ebből a célból fogadja a magyar párt kiküldöttéit.

Vukicsevics Velja miniszterelnök a memorandum elolvasása után kijelentette, hogy a jövő szerdán elhívta fogadni a magyar párt kiküldöttéit

Diplomáciai bonyodalmak

a varsói orosz követ meggyilkolása miatt

A szovjetkormány tiltakozó jegyzékében a lengyel kormányra hárítja a felelősséget

Varsóból jelentik: A meggyilkolt *Wojkov* varsói szovjetorosz követ holttestét kedden este a szovjetkövetésre vitték, ahonnan esütörtök reggel Moszkvába szállítják.

Mint Moszkvából jelentik.

Litvinov helyettes külügyi népbiztos Patek moszkvai lengyel követnek hosszabb jegyzékét nyújtott át, amelyben kifejti, hogy véleménye szerint a varsói merénylet és a külföldi szovjetképviselők ellen az utóbbi időben megindult koncentrikus támadás között szerves összefüggés áll fenn.

Hangsúlyozza a jegyzék, hogy ezek a tények nagymértékben veszélyeztetik a világ békéjét és nyugalmát és kiválóan alkalmasak arra, hogy fokozottabb tevékenységre ösztönözzék a reakciós terrorszervezeteket.

A szovjetkormány véleménye szerint a lengyel kormány nem vonhatja ki magát a felelősség alól.

Londoni jelentés szerint a konzervatív sajtó, így elsősorban a *Morning Post* és a *Daily Express* olyan kommentárokkal kísérik a varsói szovjetkövet meggyilkolását, hogy e'itől ugyan elvileg a politikai merényletet, de emberileg értékelhetőnek és törvényszerűnek találja a varsói gyilkoságot, sőt majdnem dicsőíti azt.

A *Daily News* ezzel szemben kemény politikai következményektől fél.

Lengyelország között a viszony amugy is feszült volt és a lap szerint előrelátható, hogy

a moszkvai szovjetkormány Angliát fogja vádolni a merénylet értelmi szerzőségével.

Az angol kommunista párt *Wojkov* meggyilkolásával kapcsolatban

kiáltványt tett közzé, amelyben többek közt azt mondja, hogy

a meggyilkolt vére az angol kormány fejére száll vissza, majd megállapítja a kiáltvány, hogy a Baldwin-kormány az angol és orosz munkásosztálynak és az egész világ munkásságának rákfenéje.

Hamis kétdinárosok vannak forgalomban Suboticán

A rendőrség felhívja a közönséget, hogy elővigyázatos legyen a kétdinárosok elfogadásánál

A szuboticei rendőrséget már hetekkel ezelőtt figyelmeztették, hogy *Suboticán és környékén nagymennyiségű hamis kétdináros ércpénz van forgalomban*. A rendőrség a figyelmeztetés után titokban széleskörű nyomozást indított mert az első időben az volt a gyanú, hogy a hamis kétdináros ércpénzeket *Suboticán* készíti egy szervezett pénzhamisító banda.

A rendőrség detektívjei megfigyelés alatt tartották az összes gyanús helyeket, ahol kétes egzisztenciák szoktak megfordulni és egyben felhívják a kereskedők figyelmét, hogy hamis kétdinárosok vannak forgalomban. A rendőrség nyomozásának és figyelmeztetésének hosszú időn keresztül nem volt semmi eredménye, mert noha tudták hogy hamis pénz van forgalomban, a hamisítványokból egyetlen egy darab sem került a rendőrség birtokába, mert a kétdinárosokat legtöbb helyen nem figyelték.

Szerdán délelőtt hosszú hetek eredménytelen megfigyelése után egy szuboticei kereskedő megjelent a rendőrségen és beszolgáltatott egy hamisított kétdináros. A kereskedő elmondta, hogy pénztárának átvizsgálása közben véletlenül bukkant rá a hamisítványra, amely abban különbözik a valóditól, hogy vékonyabb és a kép elmosódott rajta.

A rendőrségen megvizsgálták a hamisítványt és megállapították, hogy az első szempillantásra felismerhető, mert technikailag nagyon primitív a kivitelezése. A rendőrség, miután az első nyom a kezében van, újból nyomozást indít és felhívja a kereskedőket és a lakosságot, hogy figyeljék a kétdinárosokat és a hamisítványt találnak, tegyenek jelentést a rendőrségen.

A nyomozás új adatai szerint a hamisított ércpénzeket nem *Suboticán*, hanem a vidéken készítik és csak a forgalom útján kerültek *Suboticára*.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Szomorú gazdasági viszonyok Kovinban

A kovini kereskedők és iparosok értekezése

Beeskerekről jelentik: A kovini gazdasági körök gyakran fordultak panasszal a beeskerei kamarához elvisselhetetlen gazdasági, főképpen közlekedési viszonyaik miatt és egyremásra kérték a kamara intervencióját, hogy a bajok megszűnjenek. Kovin forgalmas élénk délbánati kis város Vrsac és Pancsevo között a Dunától hat kilométernyire és ez a kisváros igen jelentékeny gabonaexportot bonyolít le.

Asűrű panaszokra való tekintettel a beeskerei kamara kiküldte Kovinba titkárát, hogy személyesen győződjék meg az ottani gazdasági állapotokról és az iparosokkal és kereskedőkkel, valamint a hatóságokkal érintkezésbe lépve keresse a bajok orvoslásának módját. Sztanojlović Sándor kamarai titkár kutazott Kovinba, ahol a főszolgabíró és Engler Lajos kamarai tag kíséretében megtekintette a most folyó csatornaépítkezési munkálatokat, amely a dunai hajóknak téli kikötőül fog szolgálni, a Dunán lévő két rakodóállomást, egy személyhajóállomást, a dunai vasuti állomást és a vasuti trajektust.

A kamara titkára ezután konferenciát tartott a kovini kereskedőkkel és iparosokkal, amelyen elsősorban azt állapították meg, hogy a bánati iparosok ezévi hatodik kongresszusát október hó első felében tartják meg Kovinban. A kongresszus napirendjének főpontja az a kérdés lesz, hogy a bánati iparosok a közös kereskedelmi, gyári és ipari kamarát kívánják-e vagy pedig külön kamarát óhajtanak-e az iparosok részére.

A kereskedők és iparosok a panaszok egész özönével árasztották el Sztanojlović titkár. Elsősorban a vrsaci betegsegélyező pénztár működése ellen hangzókat el éleshangu panaszok. A betegsegélyező a koviniaktól 1920—21-ik évekre visszamenő állítólagos hátralékokat követel, holott annakidején minden járulékot befizettek. Az eltávozott munkások után még 3—4 hónapig követelik a járulékok befizetését, mert az adminisztráció annyira rossz, hogy a kijelentéseket csak hónapok múlva vezetik keresztül. Elhatározták, hogy a napokban küldöttséget vezetnek dr. Iszkruljev Jován vrsaci munkáspénztári igazgatóhoz és felkérlik, hogy ezeket az anomáliákat szüntesse meg, mert különben önálló magánbetegsegélyzőt állítanak fel és kilépnek az állami pénztár kötelekéből, amit a betegpénztári törvény megenged.

A közlekedési mizériákat panaszolják el ezután, amelyek a legnagyobb akadályát képezik Kovin gazdasági fejlődésének. A Dunához vezető utak rossz állapotban vannak, úgyhogy egy szekéren nem lehet több búzát szállítani két métermázsánál, ami igen megrágtja a szállítást. Azután a Duna egyik részén van a berakó állomás kocsiról, mintegy egy kilométerrel feljebb van a másik berakóállomás vagonokról, e kettő között van a hajóállomás, odább jobbra a vasuti trajektus és valamivel feljebb a Kovin-dunai vasuti állomás. A dekoncentralizált szállító állomások megrágtják az árut 8—10 dinárral métermázsánként, ami évente több mint hatmillió dinár kárt jelent, mert Kovinból évente több mint hater ezer vagon gabonát szállítanak el.

Az egybegyűlt kereskedők arra kér-

ték a kamarai titkárt, hogy minden erejével hasson oda a vasuti és hajózási igazgatóságoknak, hogy a viziutat kössék össze a vasutal oly módon, hogy a kovini vasuti állomást mindjárt a község szélén kapcsolják össze a most épülő csatornával, amely mindjárt a község alatt kezdődik. Ennek a költségei mintegy 6—7 millió dinárt tennének ki, de a kereskedelemnek óriási könnyítést jelentene és a környékbeli gazdáknak évente mintegy 3 millió dinár megtakarítást eredményezne. Ugyancsak nagyon fontos kívánságuk volna, hogy a kocsitakat javítsák ki.

Panaszolták továbbá a kovini iparo-

sok és kereskedők, hogy ládászámra állnak náluk a tizparások és nem tudják azokat kiadni. Ezeket az aprópénzeket annakidején nagy tömegekben kényszerítették a kereskedőkre és iparosokra. Kérték továbbá, hogy a kamara eszközölje ki, hogy közvetlen vasuti közcsi közlekedjék Kovin és Vrsac között. Panaszolták, hogy a forgalmi adó megbénítja a kereskedelmet és kérték a kamara intervencióját, hogy ez az adó nem megszűnjön. Panaszolták, hogy az adómentes nyersolaj beszerzését nagyon megnehezítették, aminek semmi értelme nincs, mert nyersolajat csakis ipari célokra használnak. Kérték, hogy

a nyersolajat tegyék szabaddá, mint azelőtt volt, végül elpanaszolták, hogy a vasutigazgatóság a Kovin-dunai állomáson hivatalnok helyett egy őrt akar állítani. Kérték a kamara intervencióját, hogy a nagy forgalomra való tekintettel az állomást továbbra is tisztviselő vezesse.

A kamara titkára látván a panaszok és kérések jogosultságát, megígérte a koviniaknak, hogy a kamara minden erejével oda fog hatni, hogy a panaszok orvosoltassanak és a kérések teljesítenek és ezáltal Kovin gazdasági fejlődésének útjából minden akadályt eltávolítsanak.

Minimumra csökkent a belföldi piac felvevőképesége

Beogradból jelentik: A jugoszláv gazdasági krízist a fogyasztók krízise követte. Azok a panaszok, amelyek a pénzhiány a magas kamatláb és a dinár külföldi és belföldi vásárló ereje közötti nagy különbségekből eredtek, ma már megszűntek. A pénzhiány már csökkenőben van, a kamatláb is kisebb lett, a dinár külső és belső vásárló ereje közötti különbség szintén kiegyenlítődt. Az árdifferenciák inkább a beviteli vámok magasságából erednek. A jugoszláv kereskedővilág most inkább a

rossz inkasszó és a piac felvevő képességének az elégtelensége miatt panaszkodik. A fogyasztás teljesen visszafelé fordult és az egyes társadalmi osztályok standardja is esőknében van, a gazdasági krízis ma inkább fogyasztó krízis.

A fogyasztási krízis sokkal veszedelmesebb jelensége a gazdasági életnek, mint a hitelkrízis. A hitelkrízis az inflációs korszakból a deflációs korszakba való átmenetnek volt a kísérő jelensége, a fogyasztó krízis a jugoszláv gazdasági életnek a jellemzője. A fo-

gyasztási krízis a mezőgazdasági termények árcsökkenésével járt együtt. A jugoszláv paraszt és a mezőgazdasági élet még extensíven dolgozik és a jugoszláv gazdasági élet a mezőgazdasági termelés hiányosságai miatt nem tudja a számításait megtalálni. Ma a gabonaexport is visszafelé fordult mutat és jugoszláv mezőgazdasági termények a külföldön sokat veszítettek a versenyképességükből. Sürgős szükség van olcsó mezőgazdasági hitelekre, különben még jobban csökken a fogyasztás.

A legújabb vetésjelentések

A Vajdaságban közepes termésre van kilátás — Sok helyen rozsa lépett fel

Az országban, különösen a Vajdaságban a vetések állásáról a legkülönbözőbb vélemények terjedtek el. A búzavetés-ek állásáról olyan jelentések érkeznek az ország egyes részéről, hogy a vetés sok helyen ritka és alacsony. Vannak azonban olyan vidékek, ahol jó búzatermésre van kilátás, de vannak olyan helyek is, ahol közepes termés ígérkezik, viszont vannak egyes vidékek ahol abszolút gyenge termés mutatkozik. Általában megállapítható, hogy az utóbbi időben jóra fordult időjárás a fejlődésben visszasamaradt vetésekben lényeges javulást idézett elő. A noviszadi Steinbach és Zwieback társasággyűnői céghez a következő legújabb vetésjelentések érkeztek:

A Vajdaságban: Bácskában a bevetett búzaterület terjedelme változatlan, zabból keveset vetettek, tengeri körülből ugyanannyi, mint tavaly, árpa egész jelentéktelen mennyiségben. A múlt évi eszések jó hatással voltak a vetésekre és a vegeációra. Buza, zab és avaszi árpa a tartós kedvezőtlen idő miatt ritka, alacsony növéssé, rövid szárnú és így fejlődésben visszasamaradt. A közepes átlagon felüli terméskilátásra nem lehet számítani. Még abban az esetben is, ha a fejlődés kedvező fordulatot venne, az idei termés a tavalyihoz képest legalább 10—20 százalékkal kisebb lesz. Téli árpa közepesen jól ígérkezik. Kukorica a hűvös időjárás miatt visszasamaradt a fejlődésben, de ha a szőp idő tartós marad, még sok tekintetben kedvezőbbre változhat a helyzet. A tavalyi készletek jelentéktelenek. Szaribucsei tájékán 200—250 vagon búza- és 1000 vagon kukorica lehet tavalyról. Bácska-Palánka környékén a készletek minimálisak, Kula tájékán 25—30 vagon búzára és 120 vagon tengerire becsülik a tavaly-

ról maradt készleteket. Szombor környékén ugyancsak egészen minimális készletek vannak tavalyi gabonából.

Bácska-Palánka járásban a hideg idő miatt fellépett a levelesrozsa, különösen búzánál és árpánál. Több helyen kalászosodás állt be, miért is egyes helyeken a búzaföldeket újra felszántották és tengerivel ültették be. A Bácska palánkai járásban legjobb esetben gyenge, közepetermésre van kilátás.

A titeli járásban az esőzés már kesőn érkezett és a kívánt hatás elmaradt. Az eső nem is volt elegendő és utána nyomban hideg idő következett. A jó termő földeken a kalászosodás szépen mutatkozik, míg a gyengébb földeken a kalászképződés erősen visszasamaradt. Ugy a környékbeli bácskai, mint bánati földeken 20—25 százalékos rozsa lépett fel, a melyen csak meleg eső segíhetne. Átlagosan 5—6 métermázsra termésre lehet számítani.

A Bánátban sem hozta meg az eső a várt eredményt, mert a hideg időt átmenet nélküli hőhullámok váltották fel. Szombaton a napon 49 fok Reaumur volt, ami rozsdásodást okozott. Olyan földeken, amelyek mélyebben lettek megszántva és ott, hol műtrágyát alkalmaztak, a kilátások kedvezőbbek. A fagy a gabonának nem ártott, míg komlóknak, szőlőkben és gyümölcsökben a fagy sok kárt okozott. Pancsevo környékén az új búzavetés helyzete egyenlőtlen: 30 százalék igen gyenge, 60 százalék közepes. Átlagban a helyzet közepes és gyengén közepes. Említésre méltó betegségek nem léptek fel. Vrsac tájékán régi készletek alig említésre méltók, hasonlóképpen jelentéktelen készletek vannak Beeskerek tájékán. Begavonolon legfeljebb 500 vagon eladatlan tengeri van. Beeskereken búzá-

ban a kilátás jó közepes, míg a tengeri nagyon szép fejlődésnek indult. Novibecsei tájékán a szárazság következtében csak egy negyede a bevetett gabonának kelt ki és így sok szem a földben elromlott. Buzában jó kevés van és ami van, gyenge, alacsony, megöregedett és ritka. Esőt nagyon várják.

A Szerémségben, Szremszki-Mitrovicán a bevetett terület kisebb, mint tavaly, mert a földek egyrészt komlóval ültették be. A környéken a bevetett terület 1000 holdat tesz ki. Az áttelelés nem elégitett ki, mert a télen kevés csapadék volt és a föld kora tavaszkor tulkorán kiszáradt, ami a veteményekben kárt okozott. Főleg Mitrovica környékén a kiszántott búza helyébe tengerit és takarmányt ültettek el. Buzában tavalyi készlet nincs, de a Macsvában tavalyi termés 30 százaléka még mindig eladatlan. Tengerikészlet legfeljebb 10 százaléka a tavalyi termésnek. Bab jó része lefagyott, de utánaültettek. A búzakilátások nem elégitenek ki és legfeljebb 5 métermázsásra lehet számítani. A többi őszi vetés is rosszul áll. Tengeri ellenben jó reményekkel kecsegtet. Sid környékén a búza ritka. A búzával bevetett terület nagyobb a tavalyinál. A terméskilátások a hegyvidéki területen 5—6. a lapos területen 7—8 métermázsra búzatermésre engednek következtetni. India tájékán 40.000 hold búza, 10.000 hold zab és 10.000 hold tengeriföld van bevetve. Régi készletek nincsenek. Terméskilátások rosszak, zabban jók, tengeriben közepesek, árpában jók. Vinkovci tájékán az áttelelés nagyon jó volt. A tavaszi bevetés búzában közepes, zabban hasonlóképpen és árpában igen jó. A terméskilátások valamennyi gabonafajtára igen jó.

A szőlőtermelőkhöz

Európa több szőlőtermelő országából jelentések érkeztek, hogy a késő májusi fagyok a szőlők legnagyobb részét tönkretették.

A legérzékenyebb fagykrok (nyolcvan-százszázalékos kár) Magyarországon, Ausztriában, Délfranciaországban és Spanyolországban észlelhetők. Államunk szőlői ettől a bajtól meg lettek kímélve. Csak helyenként okozott károkat a késői fagy.

Mivel a borkészletek az utóbbi három évben a gyenge szüretnek miatt megcsappantak, kilitás van arra, hogy borainkat nemcsak belföldön tudjuk jól értékesíteni, hanem erősebb borkivitel is várható.

Ez oknál fogva azt a megszívlelendő tanácsot adjuk szőlőtermelőinknek, hogy saját érdekében is kövesse el mindent, hogy a szőlőtermést a kártevőtől és betegségektől megmentsék. Peronoszpora ellen épp úgy permetezendők a fürtök, mint a levelek. Ha nem engedi ezt meg a szőlőművelési rendszer, úgy néhány levél vagy hajtás a szőlő közeléből eltávolítandó. Minden munkát, amelynek az a feladata, hogy a tökének ne legyenek tulsűrűk, idejében és a legnagyobb gonddal kell elvégezni. A peronoszpora addig támadhatja meg a fürtöket, míg meg nem szinesednek. Ajánlatos a szőlőt rézkénporral porozni. Ezzel a porral egyszerre védekezünk a peronoszpora és oidium ellen a szőlőfürtökön.

Oidium ellen elsősorban kénpor vagy rézkénpor mellett oly kénvegyületek használndók, amelyek vízben vagy bordói folyadékban feloldva használhatók. Ez a kolloidális kénporvegyület a »Sulfol« A kénpor folyadékban jobban tapad a tőke zöld részéhez, elsősorban a szőlőhöz, mint a porszerű kén. A porszerű kén jobban elosztódik, behatol a szőlőszemek közé, de az eső könnyebben lemosza.

A mondottakból következik, hogy a peronoszpora ellen a bordói lé mellett olyan porszerű rézvegyületeket kell használni, amelyek kipróbáltak és a gyakorlatban beváltak. Oidium ellen a porszerű és folyadékszerű kolloidális kénvel védekezünk.

Az utóbbi években nagyobb károkat okozott a szőlőmoly. Ez a kártevő az utóbbi években óriási kárt okozott szőlőinkben. Ezért szükséges, hogy szőlőtermelőink ez ellen is rendszeresen védekezzenek. Erre a célra beváltak eddig az arzénvegyületek. Ilyenek az »Arsokol« Arsolin Schweinfurttörzöld, Urániazöld és Arsola. Ne történjék meg többé, hogy szőlőinket megmentjük ugyan a peronoszporától és az oidiumtól, de a szőlőmoly termésünknek harmadrészét vagy felét tönkretesz.

A szőlőmunkák keresztülvitelében arra törekedjünk az idén, hogy a mutakozó termést egészségesben meg is tartjuk szüretig, mert remény van rá, hogy a fűrészt és kiadás az idén honorálva lesz.

A SZUBOTICAI BORÁSZATI FELÜGYELŐSÉG

Krizis előtt

a romániai petróleumipar Szabaddá teszik a nyersolaj kivitelét

Bukarestből jelentik: Románia gazdasági életének egyik főtőerejét képezi a nyersolajtermelés s ezzel kapcsolatban a petróleumipar. A Ploesti környéki petróleummezők olyan kincseket rejtnek magukban, hogy azoknak kitermelése mindenkor súlyosan latba esik a gazdasági élet fellendítésénél. A nafta teszi, hogy a külföld állandó érdeklődéssel viseltetik Románia gazdasági helyzete iránt és keresi az alkalmat és a megfelelő pillanatot, amikor kapcsolatba kerülhet Románia gazdasági életével.

Amint ismeretes, az olasz kölcsön ellenértékéért a kormány bizonyos mennyiségű nyersolajat ajánlott fel az olaszországi petróleumfeldolgozó gyárak részére, amelyek nagyszámban vannak és üzemeltetésüket máshonnan beszerezett nyersolajmennyiséggel nem biz-

tosíthatták. A kormány a gazdasági kapcsolat fejében vámmentesen bocsát az olasz gyáraknak rendelkezésére nyersolaját és most azzal a tervvel foglalkozik, hogy törvényhozás útján szabaddá teszi a nyersolajkivitelét.

A romániai petróleumvállalatok, amelyek többnyire nyersolaj feldolgozására is be vannak rendezve, nagy riadalommal fogadták ezt a kormánytervet. A nyersolaj kivitelének szabaddátétele már előre súlyos krízist okozott a petróleumiparban, ahol megkezdődött a kíméletlen leépítés és a munkáselebocsátás. A petróleumtermékeket eddig csak

Uj komlóművelő ekét konstruált egy szuboticiai földbirtokos

Halbrohr Mór találmánya

Halbrohr Mór szuboticiai földbirtokos, törvényszéki gazdasági szakértő, aki évtizedek óta foglalkozik a komlótermelést egyszerűsítő kísérletekkel, új komlóekét konstruált. Halbrohr találmányáról a következőket mondotta a Bácsmezei Napló munkatársának:

— Sok kísérletezés után végre sikerült egy olyan ekét konstruálnom a komlóműveléshez, mely eke elvégzi az összes munkákat, amelyeket talajmunkálás alatt értünk. Magáról az ekéről részletesen csak később nyilatkozhatom, de ekkor már képekkel is illusztrálni fogom a találmányt. Az eke neve: »Express Special Komlóeke.« Véleményem szerint nemcsak hogy a talajt tökéletesebben lehet ezután megmunkálni, de egyúttal fele munkaidővel és fele kiadással. Csak közönséges vas-kelesal lesz az eke szabályozva, amelynek létjogosultsága a komlóskertekben kora tavasztól késő őszi szünetlenül fontossággal fog birni. Könnyű

feldolgozott állapotban lehetett kiszállítani, melytől tehát szabaddá teszik a nyersolajkivitelét, a román nyersolajfeldolgozó gyárak nem fogják elbirni a külföldnek konkurenciáját. Ezer meg ezer munkás fog kenyérkereset nélkül maradni és ez bennünket, kisebbségeket is súlyosan érint, amennyiben a petróleumiparban nagyon sok székelyföldi munkás keresi a kenyerét. Az előzetes munkaredukció és leépítést a petróleumiparvállalatok azért vették foganatba, hogy ezzel elretentsék szándékától a kormányt és lehetőleg megakadályozzák a belföldi petróleumipar letörését.

súlyú és egyszerű szerkezetű. A termelőnek az eddigi horribilis kiadásait lényegesen csökkenteni fogja, mert az eke minimális kis összegért beszerezhető. Az eke reklámozását természetesen a szabadalmat megvásárló gyár fogja végezni, itt csak a szakértői része fontos és az, hogy ilyen modern eszköz Jugoszláviából került először forgalomba. Az ekének egyszerű szerkezete van, amely nemcsak masszív, hanem olcsó áron fog eladásra kerülni, mert a feltaláló nem az anyagi, hanem az erkölcsi sikerre fekteti a főszólyt. Évek hosszú során megfigyeléseket tettem és ezek után annyira véltem tökéletesíteni, hogy nem hinném, hogy javításra volna szükség. A jugoszláv mezőgazdaság e legújabb vívmánya nincs kiárva, hogy rövidesen nemzetközi jelentőséggel fog birni és némileg hozzájárul a komló olcsóbb és tökéletesebb megműveléséhez.

Emelhetik-e a villamosáram árát?

Pancevo város és a villanytelep pöre

Érdekes és a Vajdaság vállalkozóit és a városait egyaránt foglalkoztató pör kerül most rövidesen választott bírói döntés alá. Pancevo város és a pancevo villanytelep plakátharcig fajuló vitát folytattak egymással és a vitával összefüggő kérdéskomplexumokat bocsájtják most választott bíróság elé.

A vitás ügy előzményei a következők: Pancevo város 1924-ben szerződést kötött a Stark Strom Anla Aktien Gesellschaft berlini céggel, amely szerint a cég koncessziót kapott, hogy Pancevón villamos áramot fejleszthessen és ipari és világi áramot szolgáltatson. A szerződésben megállapították, hogy az áramszolgáltatás árát az 1924. évi munkabérek és üzemanyagok ára alapján szabályozzák és pedig 1924-ben az akkori árak figyelembevételével kilowattóránként kilenc dinárban állapították meg az áram árát. A szerződésben mindkét szerződő fél fenntartotta magának azt a jogot, hogy amennyiben az üzemi anyagok árai és a munkabérek emelkednek vagy csökkennek, az áram eladási árát megfelelően emeljék vagy csökkentik. A berlini cég a szerződés alapján felépítette a pancevo villanytelepet, amelyet 1925 májusában üzembe is helyeztek. Mikor a villanytelep működését megkezdte, akkorra a dinár a dollárral szemben felment, az üzemanyagok és a munkabérek azonban vagy változatlanok maradtak vagy emelkedtek. Pancevo város azt hangsúlyozta, hogy a dinár emelkedésére való tekintettel a villany árát le kell szállítani. Ezzel szemben a villanytelepnek az volt az álláspontja, hogy 1925 májusában és azóta is, ugyanannyi dollárért kevesebb üzemi anyagot tud vásárolni és több munkabért kell fizetnie, tehát a városhoz fordult, hogy járuljon hozzá az árak emeléséhez. Hosszu huzavona után ideiglenes megállapodást kötött a város és a villanytelep, hogy az áram árát továbbra is kilenc dinárban állapítják meg. Ezt a megállapodást azonban a belügyminiszter megsemmisítette azért, mert nem elég világos és

nincs kellően megindokolva. Pancevo város arra az álláspontra helyezkedett, hogy neki tudnia kell, hogy milyen a villanytelep jövedelmezősége és addig, míg erről nem kap megbízható adatokat, nem járul hozzá az ár felemeléséhez. Több hónapi herce-hurca után a város és a villanytelep abban állapodtak meg, hogy a vitás kérdéseket választott bíróság döntésére bízzák. A választott bíróság tagjai Aranyvelovics Dragoljub államtanácsos, Sztenovics egyetemi tanár, dr. Popovics Szvetisláv nemzetgyűlési képviselő és Vrbancs Rudolf, a zagrebi villanytelep igazgatója. A választott bírák megállapodtak, hogy elnökül Jovanovics egyetemi tanárt, a beogradi egyetem elektrotechnikai tanárát kéri fel, aki a választott bírósági elnökséget el is fogadta. A nagyértékű pörben, amelyben arról van szó, hogy két év óta hat dinárt, amennyit a város akart vagy kilenc dinárt, amennyit a Stark Strom Anlaga kér, kell-e a pancevoiaknak fizetni. Pancevo várost dr. Radivojevics Dusan tisztii főügyész, a villanytelepet pedig dr. Grdber László képviseli.

A választott bíróságnak még egy kérdést kell eldönteni. A szerződés szerint, ha a város kívánja, a Stark Strom Anlaga köteles a vállalatot részvénytársasággá alakítani, ha pedig a vállalat választja a részvénytársasági formát, jogosult a város ehhez hozzájárulni vagy hozzájárulását megtagadni. A villanytelep bejelentette, hogy részvénytársasággá akar alakulni. A város ehhez hozzájárult, de később kijelentette, hogy csak abban az esetben ismeri el a részvénytársaságot a Stark Strom Anlaga jogutódjának, ha az ár kérdésében megegyeznek. A vállalat arra az álláspontra helyezkedett, hogy e két kérdés nem függ össze, megalakította a Bánati Elektromos Művek Részvénytársaságot és ezt be is jegyeztette. A város minden fórumnál tiltakozott a részvénytársaság megalakítása ellen, azonban elutasították, amire úgy határozott, hogy nem ismeri el a bánati elektromos

művek részvénytársaságot a koncesszió birtokosának.

A választott bíróságnak azt is el kell dönteni, hogy jogutódja-e a részvénytársaság a Stark Strom Anlagenak.

Szomborban minden második ipari munkás munkanélküli

Az általános gazdasági krízisen kívül a két árvíz is oka a szombori munkanélküliségnek

Szomborból jelentik: Az egész Vajdaságban érezhető nagy munkanélküliség Szomborban a legnagyobb méretű. Ennek oka az általános gazdasági krízisen kívül az a két árvíz, amit Szombor gazdasághinterlandja a Duna-menti községek 1924 és 1926 években át szenvedtek. A két árvíz teljesen megakasztotta a gazdasági forgalmat, lefokozta nemcsak a kereskedők, hanem a fogyasztók hitelképességét is, ami a fogyasztás csökkenésére vezetett.

A fogyasztás csökkenése maga után vonta a termelés csökkenését is. Mindazok a gyárak és ipari üzemek, amelyek a város és környékének ipari szükségletét látták el, üzemüket beszüntették, vagy redukálták. Így beszüntette teljesen üzemét és likvidált a Zeta vegyészeti gyár és a börgyár, Szombor két legnagyobb ipari vállalkozása, amelyek körülbelül kétszáz munkást foglalkoztattak. Redukálta üzemét az Export gőzmalom és a többi ipari vállalkozások is. De sokkal kisebb segéderővel dolgoznak a kisipar műhelyei is, mint 2—3 évvel ezelőtt.

Az ipari üzemek megszűnésének és az üzemek redukálásának nyomában természetesen nagy munkanélküliség járt, amely még ma is egyre fokozódó tendenciát mutat. Növelte a munkanélküliséget — különösen a tisztviselők között — a nagy gabonakereskedő cégek üzemének leépítése és a kisebb kereskedők üzletének megszűnése is.

Mindezek a körülmények oda vezettek, hogy ma Szomborban minden második ipari munkás munkanélküli van és igen nagy a munkanélküliség a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak között is.

A legjellemzőbb a nagyfokú munkanélküliségre az egykor híres szombori butorasztales iparban mutatkozó nagy munkanélküliség, ahol is a Szomborban levő 160 asztalossegéd közül mindössze 70-en dolgoznak, de körülbelül ugyanaz az arány a vas-, építő-, hus-, cipész- és szabóiparban is. Mindezekben a szakmákban a munkásoknak csak fele, esetleg még annyi sincs foglalkoztatva.

A szombori munkanélküliekről nincsenek pontos statisztikai felvételek. Sem a hatóságok, sem a munkáskamarák nem vezetnek pontos statisztikát a munkanélküliekről. Az egyedüli hely, ahol valamelyes statisztikát lehet találni a munkások szakszervezetei. Ezzel-hoz fordultunk, hogy megtudjuk, mennyi a szombori munkanélküliek száma. A munkás szervezetek egyik vezetője mondotta a következőket:

— Pontos statisztikát mi sem tudunk adni, mert mi csak azon munkanélkülieket tartjuk nyilván, akiket a szakszervelet segítyez. Segélyt pedig csak a szervezetek igényjogos tagjai kaphatnak és így a szervezeten munkanélküliekről mi sem tudunk. De nincs is Szomborban minden szakmának szervezete és nem is minden szervezet ad munkanélküli segítyt és így ezek a szervezetek nem is tartják nyilván munkanélküli tagjaikat.

— Általában a legnagyobb a munkanélküliség az építő iparban. De igen nagy a munkanélküliség a többi ipari szakmában is. Hozzávetőleg a szombori ipari munkások között — dacára a munkanélküliség folytán történő elég nagy mérvű elvándorlásnak — mintegy 1200—1300 van munkanélküli, tekintve pedig azt, hogy Szomborban az ipari munkásság száma nem haladja túl a két és fél ezret, ez a szám az összmunkásság felét teszi ki, úgyhogy Szomborban minden második ipari munkás nem dolgozik.

Gyöngyösi Dezső

BI-OXYNE 3 nap alatt fehér fogak FOGPOR-PASTA-SZÁJVIJZ.

Törvényjavaslat Gyáripari Bank alakításáról

Beeskerekről jelentik: A pénzügyminiszterium törvényjavaslatot dolgozott ki a gyáripari kötvények kibocsátásáról, illetve a gyáripari bank megalapításáról. A bánáti gyáriparosok szövetsége most kapta meg véleményezés végett ezt a törvénytervezetet. A tervezet szerint a gyáripari bank alaptőkéje százmillió dinár lenne. A részvények jegyzése úgy történék, hogy a részvények negyven százalékát a belföldi gyárak, husz százalékát az állam jegyzi, negyven százalékát pedig a külföldi tőkének engednék át jegyzésre. Ennek a banknak az a célja, hogy a gyáriparosok minél kedvezőbb feltételek mellett és minél olcsóbb kamatozású kölcsönhöz juthassanak. A tervezet szerint ez a bank még ez év folyamán megkezdí működését.

A tervezet szerint külföldi kölcsönt csak azok a gyáriparosok vehetik igénybe, akik legalább tízmillió dinár értékű részvényt jegyeztek. Több gyáros együttesen is vehet fel kölcsönt, ha részvényeik értéke együttvéve eléri a tízmillió dinárt.

A bánáti gyáriparosok szövetsége előterjesztést tett a kormányknak, hogy ezt a korlátozást szüntesse meg oly módon, hogy a kölcsön felvételét ne tegye függővé a részvényjegyzés összegétől. Javasolja továbbá, hogy a gyáriparosok részvényjegyzéseinek arányát ne 40 százalékban, hanem lényegesen kisebb arányban határozzák meg, mert így módon igen tekintélyes összeget elvonnanak a gyáraktól. Egyebekben a bánáti gyáriparosok szövetsége helyesli a pénzügyminiszterium tervezetét.

Válságban a vajdasági malomipar

A vajdasági malomipar, mely a háború alatt is, a háború után is néhány évig óriási lendülettel fejlődött és az ország egyik legnagyobb iparává nőtte ki magát, legutóbbi négy év alatt rohamosan hanyatlók. A kivétel a fő elhelyező területeknek, Csehszlovákiának és Ausztriának védővámpolitikája miatt majdnem teljesen megszűnt és így a malomipar csak a belföldi fogyasztásra dolgozik. Ez a két ország olyan behozatali vámtól állapított meg, amelyik az örleményre a buzavám többszörösét rója. Különösen a fehér liszteket vette fel régebben Ausztria és Csehszlovákia, míg a kenyérlisztek országunk passzív vidékein: Boszniában, Hercegovinában, Szlovéniában, Montenegróban, Dalmáciában és Horvátország nyugati részén találtak elhelyezést. A nullálisztt nem szállítható ki a vámsorompók miatt, ezért minden malom raktára túl van halmozva nulláliszttel. Az üzemek kapacitásuknak most csak negyedrészt használják ki. 1923-ban még kapacitásuknak 90, 1924-ben 80, 1925-ben 62, 1926-ban pedig 35 százalékát használták ki és az ez évi kimutatások szerint még ez a percentszám is erősen redukálódott az év első négy hónapjában.

Minthogy pedig a malmok el akarják kerülni, hogy sok fehérliszt halmozódjék fel raktáraikban, ennek folytán csak kevés barnaliszttet és takarmánycikket állítanak elő, úgyhogy azok csak nehezen fedezhetik a belföldi szükségletet.

A takarmánylisztben és takarmánycikkekben, melyek nagyon fontosak az állattenyésztésre, nagy a hiány, Romániából importálják most ezeket a cikkek.

A fogyasztás is erősen megesapant a nagymérvű munkanélküliség és az általános európai gazdasági krízis miatt. Amerikában is kevesebb a lisztfogyasztás, a statisztikusok kimutatták, hogy a jobb módúak kevesebb lisztet fogyasztanak a divat miatt, a kareszuságért.

Az adók is nyomasztólag hatnak a malomiparra.

A kis cseremalmok aránylag jobb helyzetben vannak, mint a nagy malmok, mert nincsenek külföldi szállításra berendezkedve.

A malomszövetségek vezetői írásban, küldöttségek útján már többször eljártak a kormányknál és kérték, hogy a kormány szanálja a válságba került malomipart azért, hogy a külföldi országokkal előnyös szerződést kössön a legrövidebb idő alatt és ezzel biztosítsa

a malmok régi piacait, szállítsa le a vasuti és hajózási fuvardíjakat, csökkentse az adókat. A mozgalomnak azonban mindezekig nem lett semmi pozitív eredménye és így félt, hogy a vajdasági malomipart a teljes letörés veszélye fenyegeti.

A csonoplyai tagosítás rejtelméi Kell-e a földtulajdonosnak fizetni azért, ami az állam kötelessége

Szomborból jelentik: A csonoplyai mintegy tízennygyezer katasztrális holdat kitevő határ tagosítása egy miniszteri rendelet folytán még 1912-ben megtörtént, a földeket felmérték és minden birtokos megkapta a maga parcelláját. A háború alatt a tagosítás befejező munkáit: a telekkönyvi térképeket, a katasztert és a telekkönyvi betéteket azonban már nem volt módjában a hatóságoknak elkészíteni és így ezek a munkálatok el is maradtak.

Mintegy négy évvel ezelőtt a főbíró felhívta a községet, hogy a befejező munkákat saját költségén csináltassa meg. A községi képviselőtestület azonban arra való hivatkozással, hogy a még életben levő magyar törvény szerint a tagosítás költségei az államot terhelik, nem tett eleget a felhívásnak. Azóta az ügy húzódott, míg néhány hónap előtt a noviszadi Generalna Direkcija Katsztra (kataszteri felmérési felügye-lőség) kezdeményezésére a pénzügyminiszter rendeletileg utasította a községet a hátralékos munkáknak saját költségén való elkészítésére.

A pénzügyminiszteri rendelet tárgyalásra a községi képviselőtestület elé került, amely igen heves vita után egy szótöbbséggel kimondta, hogy a község eleget tesz a miniszteri rendeletnek. A munkálatok elkészítését a község Predragovics Koszta szombori mérnöknek ki is adta, aki a munkálatokat katasztrális holdanként 80 dinárért vállalta el és így a kataszteri befejező munkák elkészítése mintegy *hátszázötven millió dinárral* terhelte volna a község földtulajdonosait. A képviselőtestület határozata ellen az érdekelt földtulajdonosok egy része dr. *Palásfhy* Ödön szombori ügyvéd útján felebezést adott be, amelyben hivatkozva a törvénynek arra az intézkedésére, hogy a tagosítás költségei az államot terhelik, továbbá a határozat meghozatalánál történt formai hibákra is, kérték a képviselőtestület határozatának

megsemmisítését.

Az érdekelt felek felebezését azonban a község nem az illetékes tartományi választmányhoz, hanem a szombori főszolgabírói hivatal útján a noviszadi kataszteri felmérési felügye-lőséghez terjesztette fel, amely azonban határozat helyett, amire különben nincs is joga, értesítette a felebezőket, hogy panaszukat elutasítandónak tartja. A felebezés ügyében tehát határozat nincs, de azért a községi elöljáróság, állítólag a főbírói rendeletre, felhívást bocsáj-tott ki a földtulajdonosokhoz, amely szerint minden földtulajdonos köteles nyolc nap alatt a munkálatok költségeire katasztrális holdanként 80 dinárt a községi pénztárba befizetni.

Az érdekelt most a tartományi választmányhoz fordultak a község újabb sérelmes rendelkezésével szemben, mely azonnal bekérte az ügy iratait, ma pedig *Klicin* Mita, a tartományi választmány elnöke Bikár szombori főbíróval kiszállt Csonoplyára és a befizetéseket elrendelő községi határozatot *felülgesztette*.

A lakosság főpanasza, hogy a községi határozat szerint *Predragovics* mérnök csak a kataszteri térképeket köteles elkészíteni, míg a lakosság érdeke az, hogy a telekkönyvi betétek készüljenek el.

Pikantériája az egész csonoplyai köz-igazgatási affárnak az, hogy a most *elkészítendő kataszteri térképek egy része ismeretlen uton a szegedi kataszteri felmérési felügye-lőségtől megérkeztek Noviszadra* s a nép ezt tudva, nem akar oly munkáért fizetni, amely már meg van.

Klicin Mitának, a tartományi választmány elnökének intézkedését a csonoplyaiak megnyugvással vették tudomásul és nagy érdeklődéssel várják most a tartományi választmány döntését, amely legközelebbi ülésén fogja tárgyalni a csonoplyai tagosítás ügyét.

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

A jugoszláv kereskedelmi-delegáció Berlinben. A végleges kereskedelmi szerződés megkötése ügyében a jugoszláv kormány a következő szakértőket delegálta: *Todorovics*, a beogradi egyetem professzora, *Savics*, a kereskedelmi miniszterium és *Pantics*, a forgalmi miniszterium igazgatója. A jugoszláv delegátusok berlini útja minden valószínűség szerint a két ország közötti végleges kereskedelmi szerződés megkötését fogja eredményezni, minthogy a német gazdasági körök is mindent megtesznek ennek létrehozása érdekében.

Oroszországban leszállítják az árakat. Szovjetországban kereskedelmi népbiztosának jelentése szerint a detailkereskedelemben az árszállítások megtörténtek. A városokban az iparcikkek tényleg három százalékkal olcsóbbak lettek, amit az oroszok helyes kereskedelmi politikájuk következményének tekintenek. A falvakban nem megy ilyen simán az árak leépítése. A falusi szövetkezetek szerint a gyárak az árszállítás arányában az árakat rosszabb minőségben szállítják és ezért egyelőre nem hajlandók áraikat mérsékelni.

Nagy petrolenumfuzió készül. A Standard Oil Co és a lengyel Naphta Industrie Co közötti fuzió tárgyalások kedvező befejezés előtt állnak. A tárgyalásoknál a lengyel társaságot a wieni Kreditanstalt képviseli *Rothschildék* megbízásából, akik tudvaleg a lengyel Naphta Industrie tulajdonosai. A fuzió perfektualása e hó végére várható

Elkeseredett harc az amerikai autóiparban. Most jelent meg Amerikában 1927. év első három hónapjáról egy statisztika, amely az autókönjunktura nem éppen örvendetes változásáról számol be. Ez év első negyedében 170.000-el kevesebb személykocsit gyártottak Amerikában, mint 1926. év ugyanezen időszakában. A nagy autógyárak új piacokat keresnek, leszállítják az árakat, új és szebb modelleket készítenek, csak hogy vevőközönségre találjanak. Egy-néhány gyár már fuzionált, hogy a konkurrenciát tovább bírják és a termelést olcsóbbá tegyék. A két leghatalmasabb gyár harca azonban csak erősebb lesz Ford minden megpróbál, hogy a General Motors Co. konkurrenciáját legyőzze. Egy ilyen kísérlet volt ez év elején a Ford-művek hirdetése, amely szerint minden kereskedő az 1925 óta készült használt Ford kocsikat a detroit-i gyárba visszaküldhette és 60 dollárért azt mint újat kapta vissza. Az autót újra lakkozták, belül kipárnázták, a motort teljesen rendbehozták és három havi garanciát nyújtott a Ford-gyár. A kísérlet nem fizetődött ki, az új kocsikat még kevésbé keresték és a Ford-gyár megszüntette ezt a kedvezményt. Most új modelleket hirdetnek a gyárak, árszállítások a Ford és a General Motors tovább harcolnak. A jövő forog kockán, habár ezideig az egyes nagy autógyárak hatalmas nyereségeket tehettek is félre. Ford már nyilvánosságra is hozta, hogy július elsejétől kezdve csakis új modelleket gyárt, amely kocsik szep-

tember elsején jönnek forgalomba. A múlt évi új modell már régi, azt ez év június elseje óta nem készítik. Ez az új Ford kocsik nemcsak olcsó lesz, állítólag izléses és jobb mint az eddigiek.

Hollandia teljes egyenjogúságot biztosít a német bankoknak. Hollandiában eddig is minden korlátozás nélkül működtek a német bankok, csak a jegybank nem rediszkontálta a váltóikat. A Niederländische Bank legújában ezt a nagy kedvezményt is biztosítja az ott működő német bankok számára és ezzel teljes lett az egyenjogúság a holland és német pénzintézetek közt Hollandiában.

Diszkontszállítási Lengyelországban. A lengyel jegybank május 13-iki hatállyal a hivatalos kamatláb leszállítását határozta el. Az új rendelet szerint a bankkamatlábát 8,5%-ról 8%-ra és a lombarkamatot 10%-ról 9,5%-ra mérséklék.

Anglia új szén-szállítója. Az egyik legnagyobb angol cég a szén árát oly mértékben szállította le, hogy a mostani árak az 1914. évinél alacsonyabbak. Minthogy szakkörök szerint ez az árszállítás nem indokolt, kérdést intéztek a cég vezetőjéhez, milyen célt szolgál ez az intézkedés. A válasz meglepő: az angol szénkereskedők olcsó áron akarják kiszolgálni belföldi vevőket és ezzel a bányákon is segíteni akarnak. Nagy forgalmat remélnek így elérni és ezzel a bányák kritikus helyzetén is könnyítenek. Az árszállításhoz a legnagyobb szénkereskedelmi vállalatok csatlakoztak. Az angolok nagy érdeklődéssel várják, vajon segít-e a belföldi vásárlás a bányák helyzetén.

Racionalizálják a villanyáramot Angliában. A Villamossági Hivatal most hozta nyilvánosságra első tervezetét a villanyáram termelésének egyszerűsítéséről. Ez a tervezet Skótszág nagyobb részére (cca 5000 négyzetméter föld) készül, amely területen az eddigi 36 áramfejlesztő telepből csak hat üzem tartandó fenn és 2 újat építenének. Ha a tervet keresztülviszik, úgy Skótszág iparvállalatait, bányáit, valamint a lakosság hetven százalékát ez a nyolc üzem látná el árammal az eddigi 36 helyett. További tervek, amelyek Anglia többi részére vonatkoznak, most készülnek és szakkörökben remélik, hogy a villamosáram nacionalizálását a legrövidebb időn belül az egész birodalomban keresztülviszik.

Az internacionális giroforgalom térhódítása. A német jegybank már ezideig is egynéhány európai állammal nemzetközi giroforgalmat vett fel. A nagyjelentőségű kísérlet gazdasági előnyei már mutatkoznak és több európai állam jegybankja szándékozik ezt az újítást bevezetni. Ezáltal a külföldre szóló átutalások költségei legnagyobb részben megszűnnek. A legutóbbi napokban Esztország jegybankja, az Eesti Pank, Reval, kötött ilyen megállapodást a német Reichsbankkal, amely szerint a forgalom ezen a téren már június hó 1-én megindult.

A biztosítási jog reformja Magyarországon. Magyarországon a biztosítási jog reformja kapcsán fontos rendelkezés lépett életbe, amely szerint a biztosítási szerződésben kitöltött időtartam betartása az összes kárbiztosítóknál mindkét félre nézve kötelező. Eddig csak a biztosítótársaság vállalta magára a kötelezettséget egy bizonyos időtartamra a szerződést tartani, míg a felek bármikor megtagadhatták a díjnyugta kifizetését és ezzel a biztosítási szerződés megszűnt. A jövőben Magyarországon per útján érvényesíthetik a biztosítótársaságok ezt a jogukat és a felek kötelesek a díjakat a biztosítási szerződés (kötvény) egész tartamára fizetni. Az életbiztosítás a fél részéről a jövőben is felmondható lesz. Ez alkalommal a kormány megígérte, hogy rövid időn belül, legközelebb ez év végéig a biztosítás valorizálásának kérdését is elintézik, ami az életbiztosítási üzlet terén végre tiszta helyzetet fog teremteni Magyarországon. Ez a törvény visszaható erővel lép életbe és emiatt az év végéig élet- és járadék biztosítási valorizációs pereket nem tárgyalnak.

Törökországban állami felügyelet alá helyezték az összes kereskedelmi társaságokat. A török kormány állami megbízottakkal ellenőriztetni az összes ottani részvénytársaságokat. Az állami komisziók kötelezettsége a társaságok közgyűlésén résztvenni, a hozott határozatok végrehajtásáról kimerítő és megbízható jelentést tenni. A nemrég valódiságának megállapítása is az állami megbízottak kötelessége. Ily módon akarja a török kormány megbízhatóbbá tenni a vállalatokat.

Kész a tervezet a zloty stabilizálására. A lengyel pénzügyminisztérium elkészítette a zloty végleges stabilizációjáról szóló tervezetet, amely szerint 9 zloty 1 dollárral lesz egyenlő (cca a mai árfolyam). Az eddigi teoretikus zloty kurzus: 1 zloty = 1 aranyfrank, ily módon a stabilizálás keresztülvitelénél sem lesz aktuális. A zloty revalorizációját, igen helyesen, nem is hozta javaslatba a pénzügyminisztérium. A végleges stabilizáció az amerikai-angol kölcsön per-fektuálása után azonnal megtörténik.

Oroszország indusztrialisága. Oroszország újjaépítése ipari téren program-szerűen folyik és 1926—27. év első felében 22.9%-al sikerült az ipari termelést fokozni. Az iparágak tervszerű kiépítésére az oroszok nagy gondot fordítanak és ennek tulajdonítható, hogy a programot keresztül is tudják vinni. Egyes iparágaknál a produkció jóval túlhaladta az előirányzott mennyiséget. A produkció program-szerű emelése eddig csak a vegyészeti-, cement- és faiparban ütközött nehézségekbe. Ezeknél az iparágaknál most különös figyelemmel tanulmányozzák a helyzeteket és remélhető, hogy ez év végén ezen a téren is elérhető lesz az eredmény.

Az antwerpeni gyémántpiac is csatlakozott a londoni szindikátushoz. Antwerpeni megbízható jelenés szerint az összes ottani nagy cégek csatlakoztak a londoni gyémántszindikátushoz. Ezzel az egész európai gyémántkereskedelem a szindikátus ellenőrzése alatt áll. Mostanáig a holland vállalatok függetlenül a szindikátustól az antwerpeni piacon értékesítették a gyémántot, de ugylátszik a konkurenciát a gyémánt sem bírja és az eladás megkönnyítése érdekében történt a csatlakozás. Az európai gyémántpiac legteljesebb racionalizálása ezzel befejezést nyert.

Német-cseh tárgyalások a vízumkényszer megszüntetéséről. A kereskedelmi körök akciója, amely a két ország közötti vízumkényszer megszüntetése érdekében indult meg, valószínűleg rövid időn belül elérni a kívánt eredményt. A legutóbbi napokban befejeződtek az erre vonatkozó megbeszélések és a megállapodás a német és cseh delegátusok közt megtörtént. A tervezet most fogják bemutatni a német és cseh kormánynak. Amennyiben a kormányok ratifikációja nem késik, a vízumkényszer Csehszlovákia és Németország között a legrövidebb időn belül megszűnik. A gazdasági élet győgyulása érdekében kívánatos volna, hogy ilyen mozgalom Európa összes államaiban meginduljon. Valószínűleg a kereskedelmi kamarák fogják mindent az első kísérletet e célból megtenni.

A nemzetközi rézkartell ármérséklése. A rézkartell május 25-ikén újabb árleszállítást határozott el, amely circa két százalékos lesz. A kartell rövid időn belül másodszer volt kénytelen árleszállítást eszközölni, mert a kereslet csökkenése következtében a készletek az eddigi áron nem fogytak. A kartell jelentése szerint sem a német, sem a belga gyárak nem tudták elhelyezni a kvóta szerinti produkciójukat.

Milanóban megnyitották a nemzetközi selyemkongresszust. Junius 3-ikán nyitották meg Milanóban az első nemzetközi selyemkongresszust. A megnyitó ünnepségeken az olasz gazdasági miniszter, Belluzzo is résztvett. Az európai államok közül Németország, Spanyolország, Magyarország, Svájc és Csehszlovákia küldte ki delegátusait a milánói selyemkongresszusra. Meglepő volt, hogy a kongresszuson három japán szakértő is felhívtatottan résztvett.

Jó üzlet a Daily Mail. Az angol lapvállalatok nagy szerű prosperitása mellett is feltűnő a Daily Mail újságrész most nyilvánosságra hozott mérlege. A március 31-ével záródó legutóbbi üzlet-év tiszta nyeresége 11 millió angol font (cca 300 millió dinár) 60.000 font sterlinggel több mint az előző évben. A változat 2.6. millió font alaptöke után 40 százalék osztalékot fizet.

Amerikában csökken a nagykereskedelmi index. Irving Fisher, a Yale-egyetem anára az amerikai nagykereskedelmi index újabb csökkenéséről ad hírt. Május utolsó hetében 140-ről 139-re csökkent az index. Mult év ugyanezen időszakában még 152.6-os alapon számoltak az amerikaiak. Ennek alapján meg-

állapítható, hogy a mult évi egy dollárnak csak 65 cent vásárlóereje volt a békeidőhöz viszonyítva, ma pedig már vásárlóerőben is 75.5 centet ér egy dollár.

A csomagolást is racionalizálják Németországban. A bremi kikötőben egy bizottság tanulmányozza az áruk ki- és be-rakását, hogy pontosan megállapítsák, milyen csomagolás szükséges az egyes áruk tengerentúli szállításához. A tanulmányok befejezése után elkészítik a tervezetet az »egységes és előírásos csomagolásra«, amelyet az érdekelt exportöröknek rendelkezésre bocsátjanak. A terv keresztülvitele után a csomagolási költségek csökkenésén kívül annak gyorsabb tételét remélik elérni.

BELFÖLD

Csökkenteni akarja a vonatjáratokat a szuboticei vasutigazgatóság. Vajdasági gazdasági körökben elterjedt hírek szerint a szuboticei vasutigazgatóság néhány nappal ezelőtt írásbeli indítványt tett a vasuti vezérigazgatóságnak, hogy a Vajdaság területén több személyvonatjáratot szüntessen meg. A vonatjáratok redukálásának állítólag az az oka, hogy a szuboticei vasuti igazgatóság nem rendelkezik megfelelő számú személyzettel és a költségvetésben már nincs több fedezet újabb vasuti utazóalkalmazottak fizetésére. A vasutigazgatóság indítványa, ha azt a felsőbb hatóságok magukéva teszik, katasztrófális következményeket vonna maga után Bácska és Bánát gazdasági életében és ezért a bánáti közigazgatási szervezetek, valamint a becskereki ipar és kereskedelmi kamara és a bácskai közigazgatási szervezetek, mint értesülünk, erélyes lépést készülnék tenni a közlekedésügyi minisztériumban, hogy a szuboticei vasutigazgatóság indítványát utasítsák vissza.

Fiat-Torino

a világmárka
Főképviselőt

„AUTOMOBILIA“

Subotica, I., Skadarska 7 — Telefon 151

Kijavítják az ilok-kamenicai országutakat. Noviszadról jelentik: A szeremi tartományi bizottság elhatározta, hogy az ilok-kamenicai országutakat, amelyek egyike a Szerémség legfontosabb utjainak, kijavíttatja és ezért június 18-án délelőtt 11 órára Vukováron árlejtést tűz ki. A munkára előirányzott összeg 165.000 dinár.

Melléképületet építenek a hangárakhoz a noviszadi repülőtéren. Noviszadról jelentik: A petrovaradini repülőparancsnokság mérnöki osztályán június 30-án délelőtt 11 órakor árlejtést tartanak, amelyen a noviszadi repülőtér hangárjainak melléképítkezéseit fogják kiadni. A kaució SHS. állampolgárok részére 30.000, idegen állampolgárok részére 60.000 dinár. Közlekedési adatokat a petrovaradini repülőparancsnokság mérnöki osztálya naponta délelőtt 9—11 óra között ad.

Délszerbiai gazdák tanulmányutja a Vajdaságban. A bácskai tartományi főispáni hivatal kedden délelőtt távirati értesítést küldött Szubotica város polgármesteri hivatalának, amely szerint június hó végén huszonöt mezőgazda érkezik a Vajdaságba tanulmányutra. A mezőgazdák Délszerbiából Szkoplje és Velesz környékéről jönnek a Vajdaságba, hogy megismerkedjenek a földművelés modern eszközeivel, amiket a vajdasági nép használ. A szombori főispán távirata felhívja a szuboticei hatóságokat, hogy tegyenek meg minden intézkedést a vendégek fogadtatására, a kik csak egy napig maradnak Subotican. Sztipics Károly dr. polgármester Hoffmann Kálmán dr. gazdasági tanácsnokot bízta meg a fogadtatás előkészítésével. A vendégek a program

szerint először a Patria és Zorka gyárakat fogják meglátogatni, azután Ingusz Lipót suplyáki minta szőlőtelepét, a palicsi városi birtokot és a Piukovicsele zsedniki mintagazdaságot nézik meg. A vendégeket, akik egy éjszakát is Szubotican töltenek, magánlakásokban fogják elhelyezni. A délszerbiai mezőgazdák Szubotican kívül Szombort és Noviszadot is meglátogatják.

Jóváhagyták a bánáti kereskedelmi és iparkamara tisztviselői pragmatikáját. Becskerekről jelentik: A bánáti kereskedelmi és iparkamara legutolsó plenáris ülésén elfogadta a kamarai tisztviselők pragmatikáját és nyugdíjalapszabályzatát. Az elfogadott javaslatokat azután a kereskedelmi miniszterhez terjesztették fel jóváhagyásra. A kereskedelmi minisztériumtól most jött meg a kamarához a rendelet amely szerint a pragmatikát és nyugdíjszabályzatot a miniszter jóváhagyta.

A noviszadi kamara megbízottai a külföldi kereskedelmi tárgyalásokon. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara dr. Koszics Mirkó kamarai főtájtárat bízta meg azzal, hogy a Németországgal kötendő szerződés tárgyalásán a Vajdaságot képviselje. A Csehszlovákiával folytatandó kereskedelmi tárgyaláson dr. Mirkovics Misa kamarai titkár fogja képviselni a kamarát.

Automobilia

legmodernebbül berendezett javító-műhely — elsőrendű szakemberekkel

Ducco-lakkozás

garancia mellett • legolcsóbban elvégzünk

Árlejtés a postai küldemények szállítására Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi postaigazgatóság június 24-ikére nyilvános árlejtést tűzött ki a noviszadi postai küldemények szállítására és házhöz kézbesítésére. Az ideiglenes kaució 14.000 dinár, melyet az árverés napjának délelőtt 10 órájáig a noviszadi I. számú postahivatalnál kell letétbe helyezni. Bővebb feltételek és adatok naponta megtekinthetők a noviszadi postaigazgatóság második osztályánál.

Új tőzsdebirák a noviszadi tőzsdén. Noviszadról jelentik: A noviszadi termény- és értéktőzsde legutóbbi közgyűlésén tőzsdebirákká a következőket választotta meg: Vámosi András, Csulum János, Debeljacski Mita, Morotvanszki Sztankó, Kovács Dezső, dr. Petrovics Milos, Lampl József, Dungszerzki Alekszander, Löwy Mátyás, Frank Gyula, Mikes Aladár, Gerich István, Rokszandics Veljkó, Kovacevics Radivoj, Wagner István, Friedmann Dávid, dr. Stefanovics Zsárkó, Schönberger Jenő, Blau Manó, Wolf Sámuel, Bjelics Dimitrije, Krajacsevics Gyula, Nathan Adolf, Knöplér Sándor, Mesterovics Boskó, Ralner Simon, Szambul József, Lázics Sztankó, Szirtes Ferenc, König Adolf, Frank Béla, Schulz Ernő, Petzig Popovics Pál, Miroszavljevics Lázár, Pilsch József, Steiner Kálmán (Szubo-

tica—Noviszad), Dobanovacska Pája (Szrbobrán), Deutsch Miksa Sztaribecsei, Milenkovics Momcsiló Beograd, Ivosevics Milics Sztarapazova, Baum Simon Vuková, Abelsberg Károly Bácska-Palánka, Rózsa Géza Sztaribecsei, Gyurics-Biorac Alekszander Ruma, Orova Andor Bácska-Palánka, Fenyves Isza Velkibecsker.

A szrbobrani kereskedők és iparosok tiltakozó gyűlése. A szrbobrani kereskedők és iparosok a napokban tiltakozó gyűlést tartottak az 1920—1921. évekre kivetett száz százalékos kereseti adó ellen. A gyűlést Csobanov Milán, a szrbobrani kereskedők egyesületének elnöke nyitotta meg aki ismertette az értekezlet célját. Spájics N. beszédében hivatkozott arra, hogy az 1920—1921. években nem is volt még erre törvény és hogy az állam e címen jogtalanul adóztatja meg a polgárokat négy évre visszamenőleg. Indítványára elhatározták, hogy deputációt választanak, amely ebben az ügyben eljár a sztariyecseji járási pénzügyigazgatóságnál, a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóságnál és a pénzügyminisztériumnál. Indítványát egyhangulag elfogadták. Utána Munyin Sztván, a szrbobrani vendéglősök egyesületi elnöke szólalt fel, akinek indítványára a deputációba Szpajics Gyókó és Kuszli Dezső kereskedők, Debeljacski Arkadija és Sarsanszki Száva iparosok, Munyin Sztván és Palikucs Tomá vendéglősök kerültek.

Régi katonai autók eladása Petrovaradinban. Noviszadról jelentik: A petrovaradini autópáncsnokságon június 20-án délelőtt 11 órakor árversét tartanak, amelyn három darab régi katonai autót adnak el. Közlekedési feltételeket naponta a parancsnokságon lehet megtekinteni.

Fizetésképtelen kereskedő ne csináljon újabb adósságot. Noviszadról jelentik: A szuboticei törvényszék 1926 november negyediken megtartott tárgyalásán három hónapi elzárásra ítélte Kohn Károly bácskatopoli kereskedőt, aki 1924 folyamán, bár tudta, hogy teljesen fizetésképtelen, újabb adósságokat csinált és ezzel több vajdasági kereskedőt súlyosan megkárosított. Kohn az ítélet ellen felelősséget és ügye így a noviszadi felelősségbíróhoz került, amelynek Gyurgyev Boskó tanácsa kedden megtartott tárgyalásán az elsőfokú ítélet helybenhagyta. Dr. Klein Rudolf védő az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be, ugyancsak semmiségi panasszal élt a főügyész is.

A noviszadi kamara kiküldöttei a német és csehszlovák kereskedelmi tárgyalásokon. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara fel-szólítást kapott a külügyminisztérium-

Fiat-alkatrészek

eredeti gyári áron, minden típushoz azonnal szállít

„AUTOMOBILIA“

FIAT-Torino főképviselőt Subotica
Nagy választék 1927 típusú FIAT-autókban

tól, hogy két szakembert nevezzen meg a Németországgal és Csehszlovákiával folyamatban levő kereskedelmi tárgyalások lefolytatására kiküldött bizottságba. A tárgyalások hetek óta folynak és az általános rész már befejezést nyert. Most a részletkérdésekről fognak tárgyalni és ezért vált szükségessé a vajdasági gazdasági körök meghallgatása is. A kereskedelmi és iparkamara legközelebbi ülésén fogja megválasztani a két kiküldöttet.

VÁMHITEL-ÁRULOMBARD-kölcsönt nyújt a Kereskedelmi és Iparbank Subotica

Noviszadra költözik a vajdasági selyemgyárak főigazgatósága. Noviszadról jelentik: Az új pénzügyi törvénnyel kapcsolatban a kormány elhatározta, hogy a vajdasági selyemgyárak központi igazgatóságát, amelynek a székhelye eddig Pancsevó volt, Noviszadra helyezi át. A pancsevói központi igazgatóságnak már májusban át kellett volna költöznie Noviszadra, mivel azonban a helyiségek tekintetében akadályok merültek fel, az átköltözködés késedelmet szenvedett. Mint most értesülünk, a vajdasági selyemgyárak központi igazgatósága kiküldte képviselőit Noviszadra, ahol az igazgatóság részére a szükséges helyiségekről gondoskodni fognak. A kiküldött bizottság a közeli napokban befejezi munkáját és a központi igazgatóság előreláthatólag a közeli hetekben meg is kezdi az átköltözködést. A vajdasági főigazgatóságot Dinjaski Szteván fogja vezetni.

KINTORNA

— Még te mersz beszélni? Hiszen a te apád, meg a te anyád nincsenek is törvényesen megesküdve!

— Hogy mondhat ilyen hazugságot, mikor én magam is ott voltam az esküvőjükön!

*

— Mit gondol, díszkrét ember az a Grünspan?

— De mennyire! Mult évben száz pengőt adtam kölcsön neki és azóta egyetlen szót sem szólt róla.

*

Bikfic ur nősül. Egy ismerőse így beszél le:

— Meg van maga örülve?... Ebbe a családba akar beházasodni?... Hiszen ezeknél már négy generáció óta anyáról leányra száll a — kapukules.

*

A fiú hajnalban tér haza a bálból. Mikor az apja meglátja, rémületes csapja össze a kezét:

— Na te csirkefogó, jól nézel ki. Az inged egészen össze van tépve.

— Tudja papa — mondja a fiú — a végén hölgyválás volt.

Az egyik városatyának, aki nem sok vizet szokott zavarni a közgyűléseken, mondotta minap a felesége:

— Mindent nekem kell csinálnom helyetted! Azt hiszem, ha véletlenül Edisonnak született volna, nekem kellett volna helyetted feltalálni a telefont!

REGÉNY

AZ ÁLMOK VÁROSA

IRTA: CURT J. BRAUN

(28)

Az eddig közölt folytatások rövid tartalma: Heywoldt és Bendor, az »Álmok városá«-nak alapítói Helmer feltalálótól ajánlatot kapnak a nap energiát kihasználó találmány értékesítésére. Heywoldt, aki Bendor feleségének, Irának szerelmese, északra meggyilkolja. Fia, Werner, aki Amerikából érkezett haza, ismét összebarátkozik gyermekkori pajtásával, Renával. Bendor leányával. Néhány nap múlva ismeretlen tettes kirabolja a pénztár-épületet. Ira, Bendor felesége el-tűnik és Helmer találja meg az épülő csillagászati toronyba zárva. Ira elmondja neki, hogy Bendor ölte meg Heywoldt. Egy magán-detektiv, akit a nyomozással megbíztak, jelenti Renának, hogy apa a gyilkos. A lány a csillagászati toronyban megtalálja Irát.

— Még jóra fordulhat minden...

Peters a fejiét rázta.

— Ki van zárva, Bendor ur. Az utolsó két nap alatt valamennyi ügynökségünkkel érintkezésbe léptem. Ki van zárva.

Bendor fölkapta a fejét:

— De Peters... akkor mi lesz? ... Peters mosolyogni próbált.

— Helmer még megmenthet bennünket.

— Ugy is lesz!

— Erre kell törekedni! Eddig csak pénzbe került önnek és üzletbarátainak, most kamatoztatni kell a találmányt! Talán akkor még pénzhez juthatunk... ki tudja?... én nem értek a dologhoz.

— De mi lesz a várossal? ...

Peters gondolkodva nézett maga elé.

— A várossal? ... Bendor ur. a városnak csak egyet kívánok... egy kis tüzet... hogy minden elpusztuljon... Ez a biztosító társaságot tenné tönkre és bennünket megmentene.

Bendor úgy nézett rá, mint egy kísértet.

— Maga megőrült Peters!

Peters izzadva és az izgalomtól pirosan bólintott.

— Lehetséges Bendor ur, de ugylát-szik az utolsó időben valamennyien megőrültünk.

Az autó megállt. Megérkeztek.

Peters kiszállt és visszafordult Bendorhoz.

— Kérem, most tartsa magát erősen!

*

Párnázott ajók nyitak ki előttük nesztelenül. Két szobán mentek keresztül, majd a portás kinvitotta elöttük az utolsó dupla-ajtót. Itt volt a tanácssterem.

Harminc arc fordult a belépők felé.

Jaques Bendor az első pillanatban megérezte az ellenséges hangulatot. Ez feszessé tette.

Hanyagul köszönt, a helyére ment és leült Peters mellette maradt.

A terem végében Helmer megbizottja állt egy hatalmas térkép előtt, amelyet nátról vetítettek a lepedőkre és folytatta fejtegetéseit.

Kis kövér ember volt, beszédes arc-járáttal és idegesen mozgékony kezekkel, amelyekkel minden jelentősebb szót aláhúzott a levegőben. Fejtegetésének már a közepén tartott. Bendor nélkül kezdtek meg az értekezletet, mert hiszen ő ezekről a dolgokról már ugis tudott és a vitára csak később került sor.

Helmer embere az afrikai és ázsiai földrajzással beszélt. Egy pálcával mutatolta körül a térképen azokat a területeket, amelyek már a társaság tulajdonában voltak. Számok és nevek röpködtek a levegőben. Számok és nevek vég nélkül.

Időközönkint halk morgás volt az asztal végéről hallható.

A kis ember diktatóri mozdulattal hallgattatta el a közbeszólókat és tovább beszélt.

Bendor megértette, hogy már a Nyugat-Kurdisztán-i problémánál tartott és

ennek a területnek az előnyeit fejtegette. A területek nagyságát és árait említette. A végső hozzájárulást akarták megszerezni.

Amikor előadását befejezte, visszalépett és egy magas támlájú székben foglalt helyet a terem végében. Funkciója befejeződött. A javaslatokat előterjesztette.

Percekig csend volt.... Ekkor az asztal másik végén fel-emelkedett Kramek, az »Álmok városá«-nak fő-finanszírozója, arany crayonjával kopogott az asztalon és csak ennyit mondott:

— Nem.

Helmer felugrott sápadtan és idegesen. Mindkét karjával hevesen gesztikulált.

— Megértem az ön óvatosságát — mondotta és acélos hangja betöltötte az egész termet — és teljesen méltányolom is azt. Önök azonban megfelekednek arról, hogy nyolc napon belül tud rógn az egész világ. Az árak úgy fel fognak szökni, hogy mi nem fogjuk tudni megfizetni őket. Mások meg fognak előzni bennünket.

— Hasztalan! — szólt közbe egy hang.

A Helmer felvetette a fejét. — Nem úgy van. Nekünk szükségünk van földterületekre. Eppen arról van szó, hogy csak milliókat, vagy milliárdokat akarunk-e keresni!

Széles mozdulattal eltolta a jegyzeteit, mindkét kezével az asztalra támaszkodott és előre hajolt:

— Tudatában vagyok annak, hogy ezt az üzletet is bizonyos határok korlátozzák. Nem hódíthatjuk meg az egész világot. Nem vagyunk valamennyien Rockefellerek, csupán harminc európai üzletember ül itt együtt. Lemondok Dél-Amerika kihasználásáról, ami pedig felbecsülhetetlen előnyököt jelentene számunkra. Ezt egy későbbi időpontra kell halasztanunk és egy más pénzügyi csoportnak kell átengednünk. Lemondunk Afrika és Ázsia teljes feltárásáról is, holott ez valóban földrészek meghódítását jelentené. De Kurdisztánra szükségünk van!... Szükségünk van rá ép úgy, amint Perzsiáról, Kis-Ázsiáról és Nyugat-Szibériáról sem mondhatunk le. Ne feleddék el: ezek már félig feltárt területek. Ezekben a területeken már emberek laknak, kultúra van és vasutak épültek!... Legyenek tekintettel arra, hogy a Standard-Company ajánlata kedvező! Két hét múlva már a háromszorosát kell fizetnünk... ha ismerni fogják céljainkat.

Egy papírlapot vett föl és körülnézett — Kérem a hitelek megszavazását

Hallgatás felelt szavaira.

(Folyt. köv.)

MEGNYILT

A PALICSI ISZAPFÜRDŐ

Páros napokon a férfiak,

Páratlan napokon a nők részére

Fürdőigazgatóság

Palic

NYILT-TÉR

A Szuboticei Önálló Iparosok és Polgárok Betegsegélyző Egyesülete, június hó 12-én, nagy

kirándulást rendez

a szanatórium-alap javára, az iparos és polgári dalárda közreműködésével. Ebéd d. u. 1 órakor, ára személyenként 18 din., gyermekeknek féláron. Mindenki jól mulat, mert lesz: szerencsehalászat, szerencsesátor, kacsalászat, szépségverseny, kakas verés, sutydobás, dühögő konyhája, zene és tánc.

Jegyek előre váltandók kaphatók Vig Zsigmond könyvkereskedésben, Lejko Béla rófiskereskedésben, Gyümölcs piac, az egyesületi irodájában, az Ipartestület udvarában. A rendezőségnél.

Hirdetmény

Horgos község előljárósága közhírré teszi, hogy a rendes országos vásár folyó hó 12-én, vasárnap lesz megtartva. 5639

Csődtömegeladási hirdetmény

A szuboticei kfr. törvényszék, mint csődbírósnak 1198/1927. számú, 1927 évi június hó 8-ik napján kelt fölhatalmazása alapján a közadós Sugár Béla csődtömegéhez tartozó, a csődeltár 1—725. tételszámai alatt felsorolt összesen 487.576 dinárra becsült üzleti berendezést és uri és női divatárú raktárt az 1927 évi június hó 21-én d. e. 9 órakor a helyszínén a közadós Sugár Béla cég üzlethelyiségében Szubotícán VIII. Aleksandrova ul. 9. sz. alatt a legtöbbet ígérőnek en blokk eladom. Az eredeti leltár a szuboticei kir. törvényszéknél, mint csődbírósnak a hivatalos órák alatt tekinthető meg St. 1198/1927 sz. a., valamint ügyvédi irodámban Szubotícán, VII. kör Frankopanska ul. 16. sz. a. mindenkori d. u. 4—6-ig. Írásbeli vételi ajánlatok f. évi június hó 20-ig hozzáim küldendők be, vagy adandók át nekem. A vételi ajánlatot tevők, venni szándékozók az árverés megkezdése előtt a leltári becsértéknek 10 %-át mint bánatpénzt tartoznak a tömeggondnok kezéhez készpénzben lefizetni. A vételár a vételi illetekkel együtt azonnal és készpénzben a tömeggondnok kezéhez lesz lefizetendő. Vevő köteles a megvett ingóságokat az eladás bírói jóváhagyásától számított legkésőbb 3 nap alatt elszállítani. A tömeggondnok sem az áru minőségéért, sem a mennyiségéért sem az üzleti berendezési tárgyak hiányosságáért nem felel.

Az áruaktár a helyszínén megtekinthető az árverés napjáig, 1927 június 13-tól kezdődően naponta d. e. 11 és 12 óra között. A tömeggondnok fenntartja magának a jogot, hogy a berendezést és az árukat külön csoportokban is eladhassa és meg nem felelő ajánlat esetén az árverést beszüntethesse illetve a leltározott tárgyakat en detail eladhassa.

Megfelelő vételi ajánlat és annak a csődtömeggondnok részéről történő elfogadása esetén az eladás jogérvényességéhez az ideiglenes csődválasztmány és a szuboticei kir. törvényszék, mint csődbírósnak jóváhagyása is szükséges, azonban ennek közléséig a vevőt vételi ajánlat feltétlenül kötelezi. Szubotica, 1927 június hó 9-én.

Dr. Bakula Géza
csődtömeggondnok

5722

Csődeladási hirdetmény

Rothauser Gyula csődtömegéhez tartozó bolti áruk, kaptafák, számszámok, cipészeti kellékek, berendezés kiárúsítása kicsinyben, illetve eladása egészben délutánonként 4 óra tájban tovább folyik az üzlethelyiségben, a gyümölcspiacon a zsidótemplom sorában. Ugyanott vagy ügyvédi irodámban (Ielašičeva ul. 4.) az üzlethelyiség 30—40 napra való kibérléséről is lehet tárgyalni.

Dr. Palóc Simon
ügyvéd, tömeggondnok.

Naponta friss

kukorica maláta

kapható a Szegedi-uti keményítőgyárban (a lelencházal szemben.)

Önkéntes árverés

Szatarakanizsán, a beltéren fekvő »Tisza«-szálloda épülettel, teljes felszereléssel és berendezéssel 1927 június hó 12-én d. e. 9 órakor, egy modern, új villa a városi parkban 1927. évi június hó 12-én d. e. 10 órakor alulírott irodájában megtartandó önkéntes árverésen eladatik.

Árverési feltételek alulírottánl meg tudhatók. Az értékesítést eszközöző hitelezői bizottság az árverés után nyomban nyilatkozik, hogy a legmagasabb ígérést vételárként elfogadja-e.

A hitelezői bizottság képviselőjében:

Dr. Török Andor

ügyvéd

Szatarakanizsa.

5689

Ügglas

D. D. za Izvoz Mesa dne 19. juna 1927. godine u podne u 12 sati u svojoj kancelariji održaće

vanrednu glavnu skupštinu

na koju deoničare s ovime poziva

UPRAVNI ODBOR.

Dnevni red:

1. Odredjenje zapisničara i dva overovljača.
2. Donešenje rešenja u pogledu predloga upravnog odbora odnoseće se na naknadu gubitka i povišenje osnovne glavnice.
3. Usled povišenja osnovne glavnice potrebne izmene osnovnih pravila, naročito u pogledu §§. 1—49.

Novisadi Autó és Motorkerékpár C. m. társaság

AUTÓK

Benz Mercedes Sibirjanin Janko 22
Ciroča A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7
Fiat Suhanov Željeznička ul. 77
Ford Autokar Trifković trg 6
Praga Rekord r. t. Temerinska ul. 6
Tatra és Hanomag Sibirjanin Janko 22
KAROSSZÉRIA KÉSZÍTŐ és JAVITÓMŰHELY
Mogin Mladen Temerinska ul. 49

AUTÓJAVITÓMŰHELY

Express Madjarska ul. 53
Falleri József Futaki put 92
Marmos i drug Sibirjanin Janko 22
Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban
Zikmund i drug vas- és gépgyár, Limán

AUTÓBENZIN és OLAJTÖLTŐÁLLOMÁS

Komlós Testvérek Örmény-utca
Rozulya Iván Trifković trg 2
A. Vranić i drug Kr. Aleksandra 7

AUTÓALKATRÉSZEK

Alba tükörgyár Željeznička ul. 53
Autó- és kocsikellékek, Lutze Agoston, Carinska ul. 10

AUTÓGARÁZS

Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7,
AUTÓ-ÜRVEZETŐ és SOFFÖRISKOLA
Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban

MOTORKERÉKPÁROK

D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner
Futoški put 47.
D. K. V. A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7

TRAKTOROK

Case, Rekord r. t. Temerinska ul. 6.

Kardos hirdetőállat együttes hirdetősei Novisad

A Szuboticei Izr. Nőgyűlet és Népkonyha

június hó 12-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor a városi közvilágítás terében 75 éves fennállásának emlékére

diszkozyűlést

rendez, amelyre a város közön érdeklődő közönségének részvételére — Kulföldi meghívással — meghívjuk. — Az érdeklődőknek az előzetes meghívással kell jelentkezniük.

Használtból új!

Használt

kopott bőrruháját

(szabó, nadrág, sapka stb) kúdjá be hozzánk

mi átfestjük

újra mint újul viselheti. — Mésekelt árak!

Készítünk modern bőrruhát

mindennemű modern bőrruhát méter szerint is.

V. Knebl és Dietrich

Indija (Szeged) — Telefonszám 3. 555

MOTORHAJO-VALLALAT

Stari Bečej és Novi Bečej közötti 1 személyszállító hajó 25—30 személyre, 65 HP 6 hengeres motorral, vontató-és személyszállítóhajó 2 db 50 HP szivóvízberendezésű motorral, 3 vagonos tölgy faderegélye, 1 35 HP szivóvízberendezésű (váltó hajómotor) és egy 2 üléses Opel autó kedvező fizetési feltételek mellett eladó

Schumacher Gyula

Stari Bečej

Ajánlok raffiát elsőrendű Mayungát

egész bálákban és kimérve

Kékkövet Montecatinit és Saxoniát

gyári áron a tul kicsinyben és nagyban

Schäffer Róza fűszerkereskedő

Subotica, a főpostával szemben. Telefon 573

Schweinfurthi zöld

eredeti csomagolásban ha árfejtje!

minden permetezéshez szükséges. 591

Nagyban és kicsinyben kapható:

Sugár Manó cégnél, Subotica

Gyümölcs piac Telefon 47. sz.

Új mozivállalathoz

társ keresztek

A mozi Vel. Bečkerekben egy forgalmas helyen fekvő szállodában műtűdne és pedig nyáron a kert helyiségben és télen egy nagy teremben. Felvilágosítás-al, lehetőleg személyesen "szolgá"

Hanatska Trgovačka Agencija

Veliki Bečkerek, Villaoov trg 1.

Ártalmatlan soványítószert

A legközelebbi gyógyszerárban vegyen 4 dkg. „Fuaa Boba”-t és ebből vegyen be 2 héten keresztül naponta 2-szer étkezés után 1 szemét, majd utána 3 héten át naponta 3-szor étkezés után 2 szemét, azután pedig 2 héten keresztül naponta 3-szor étkezés után 1 szemét. Az eredmény meglepő. A belső működését a kedvező hatásról bizonyítja, hogy az embert szervezte re káros ha ással lenne. — Lakatot:

Krajčević-éle gyógyszerár Vukovár

Ha képeit, gobelin kézimunkáját

üzletesen, olcsón és művésziesen akarja keretezni, forduljon Subotícán

F. BACHINGER képkeretező műintézetéhez

Subotica, Aleksandrova ul. 13. 9548

NYÁRI KALAPOK

árait leszállítottam

HEIDUSKA MARISKA

SUBOTICA 890

WEITZENFELD és TÁRSA

Telefon 190, 192 SUBOTICA Telefon 190, 192

Zsák

Zsineg

Ponyva

Amerikai Manilla és Kenderkévekörtőző

zsineg és malomhevederek. PONYVAKÖLCSÖNZÉS

Ponyvában az ország legnagyobb feldolgozó telepe

KÁRPITOS KELLÉKEK

Butorszövetek, szőnyegek, függöny és napellenzők.

Tessék árajánlatot és mintát kérni!

P. & C. Habig-kalapos Wien és L. B. O. női és férfi harisnyák

Vukovics Gerő uri és női divatáruháza Subotica, Fötér

A legerencsésebb sorsjegyelárusító Lepadát i Jovánovics, Subotica. Tel. 2-14

Az elmu I V. osztályu 13. huzásban sorsjegyekből a következő főnyereményeket sorsolták ki:
22.715. számu **400.000** dinár
36.636. **200.000** " és még számos nagy nyereményt.

Egy dupla egész sorsjegy ára . Din. 200.—
" 1/2 " " " 100.—
" 1/4 " " " 50.—
" " " " " 25.—
osztályonként és havonként

Az új sorsjegyek már kaphatók!
Az I. osztály 14. huzása július hó 8-án kezdődik
Vidékre Din. 3.— portóköltés beküldendő!

Az 1927-es plješivica versenyen

Hansal Steyr-sport kocsit rekordot ért el a nap legjobb idejével a sportkocsi legjobb idejével a legjobb körrel 38 perc 2 mperc alatt legyőzte az Alpha-Romeo versenykocsi tavalyi rekordját 5 1/2 perccel

STEYR XII. típus

6 hengeres, 6/30 HP, 5 ülésel, négykerékfékkel **Din. 98.000**

STEYR VII. típus

6 hengeres, 12/50 HP, 7 ülésel, négykerékfékkel **Din. 160.000**

Vezérképvislet az SHS. állam részére

Ferrum D. D., Zagreb

Hatzova ul. 14 — Telefon 2-26

**P R A G A - A L F A
A U T O M O B I L**

NAGYHIRNEVÜ, TAKARÉKOS MOTOR. — KOMPLETT BOSCH-FELSZERELÉS. — ELEGÁNS, KITÜNÖEN RUGÓZOTT ÖTÜLÉSES KAROSSZERIA. — NÉGYKERÉKFÉK. — HAT BALLONKERÉK RAKTÁRON MEGTEKINTHETŐ:
„Record“ Ipari és Kereskedelmi R.-T.
Novisad, Temerinska ulica 6.

5180

Uri özőnség figyelmébe!
Logy modern fényképeimről meggyőződjék,
próba felvételt ingyen készítek
Nagyításokat olcsón vállal.
Futoševits Foto-salon
Rudičeva 3. Čović rőfös mellett

Oltógummi
Schweinfurti **zöldpor**
kékkő, raffia rézkénpor
legolcsóbban
Köröi Géza
Rég él Rudič u. 4. Telefon 513

Dominó,
sakk, dáko, billiárd-golyó, mandiner-gummi,ignum sanctum golyó, kuglibabák legolcsóbban
Gerber Jakabné
első subotical esernyőkészítő műhelyében Subotica, Sudarevič u. 32

Régi, jó bevezetett **képkeret- és üveg-ereskedés**
előrehaladott kor miatt, kedvező feltételekkel átadó. Ajánlatok „Biztos egzisztencia” jeligéje Weberhirdetőiroda Osijek, Lončarska ul. 7. kéretnek.

Fával égetett elsőrendű kőmentes **építő-mész**
minden mennyiségben leszállított árban kapható
Révai Adolf
Subotica, Sokolska ulica 2. Telefon 551.

5 HP. Hother 10 lóerős, 1917. évi belső nemgyári MAGÁNJÁRÓ, 3 acél fogaskerékajtásra, kitűnő állapotban lévő
CSEPLŐGARNITURA
teljes felszereléssel
85.000 dinárért eladó.
CERVENI PÁL
cséplőgéptulajdonos 550.
PETRO VAC (BÁCKA.)

Frizerski Atelije Kulić
Subotica
Nanjo Lovičeva ulica 7.
Legmodernbb hölgyfodrász terem

1 liter kitűnő **siller bor 6 dinár**
fehér bor 7 dinár
Saját főzést törköly-, szilva- és barackpálinka, valamint fűszer- és csemegéaruk legolcsóbban beszerezhetők
Nojesek Géza
fűszerkereskedésében
Subotica, P. Sudarevičeva u.

Valóban szép Asparagust, Ficust, Begoniát vagy bármilyen más cseres növényt csak **KANIPOS** növénytápsóval nevelhet
Csodaszépek lesznek tőle
Utasításaim a virágnevelésre is megtanítják, 60 lit. vízre való adag 12.50 dinár **Schumacher Zoltán**
gyógyász-vegyészeti laboratórium CRVENKA (Bácska)

Vigyázzon a szemére!
Csak szaküzletben vásároljon!
A valódi „ZEISS” szemüvegek gyári lerakata
A. MAYERHOFF
Vel. Bečkerek
Aleksandrova ulica 10.
Subotica, Aleksandrova ul. 9.

90 dinártól
konyha és szobafestést, azonkívül előnyösen vállal templom és kápolnafestést
Horváth Almáski József
Skotus Viator ul. 75. 2544

Zongoravevők! Vigyázat!
Zongorát vagy más hangszert csakis szolid, megbízható helyen vásároljunk!
Részletfizetésre is Olvasóink figyelmébe ajánljuk **Truppel Béla** hangszerekészítőt
Novisad, legrégebbi és legnagyobb S. H. S. szaküzlet. 3790

Mázoló és fényező munkát a leggyorsabbtól a legzeob kivitelben készit
MEZEI
Subotica, Ilirska ulica
Kakas iskolánál.

HADNAGY
asztalosmester készit épületmunkát. Festett butorok állandó raktára.
Javitásokat vállal. **SUBOTICA**
1575 Petrogradska ul. 6

Előnyomdát
legújabb rajzokkal felszerelve
olcsón szállit Bleier Márk
I. Jugosl. Előnyomda Berendezési Gyára
— SENTA —

Zongorák Planinók a világ legjobb márkái. Hosszu lejáratu részletfizetésre a legnagyobb raktár az országban
KAIN
hangszerekészítő Subotica, Városháza épület.

Aprított száraz bükk **TÚZIFA**
házhoz szállitva
Din. 33.—
Matija Engler I. drug fatereskedésében
Subotica, VII., Milica Obilić 6

Épület - mübutor - parkett
állandó raktár
FISTER 12075
gépekre berendezett ártlet-és mübutor üzembén
Subotica, Gajeva 38
Tel.: 4-20. Árjánlat díjmentes

FUTO URI és NŐI ANGOL SZABÓSAG
SZUBOTICA
II. Mlinkova ul. 6. Posta és bank között 5. sarok
1008

Jéggyártógépek

A **LINDE** gépgyárképvisletet átvettem!
A **LINDE** gépgyár világcég!

Gyártmányai a nagy jéggyártó és hűtőberendezések. Automata hűtők 1/4 lóerős motorral, minden jégszekrényre felszerelhető. Cukrárszoknak és mészárosoknak a speciális berendezések teljesen feleslegessé teszik a jégvételt, mert hűt és jeget készit csekély üzembköltéssel. A készülékekhez nem kell szakértelem. — Árjánlatokkal és szakszerű felvilágosításokkal szolgál a **Linde** Gépgyár Vezérképvislete:

HAMBURGER
MAŠINSKA INDUSTRIJA, SUBOTICA
TELEFON: 566

Jégszekrények

mészárosok, hentesek, vendéglősök és magánháztartások részére
40% jégmegtakarítás

BRAČA GOLDNER
SUBOTICA
TELEFON: 134.

KORZO MOZI

Csütörtök — vasárnap:
Szenz cós kalandorfilm!
ZIGANO
a fekete hegyek ura
Ita, rendezte és a kétfős főszerepet játsza
HARRY PIEL
Ezenkívül Ellen Richter nagy-szabasu filmje:
Nagyvárosi hiénák
Leánykeres: edő filmet a leg-előkelőbb száonokról az apas-t...

LIFKA KERT-MOZI

Csütörtök — vasárnap:
Bonaparte Napoleon
(A korzikai sas)
Izzó szellemi történet a nagy hőstörténet 6 felvonásban. Főszereplő a szépséges
Izabella Ruiz
Jean Napoleon
Bonaparte Napoleon leszármazója
Előadások kezdődnek d. u. 5 óra este 9 órakor
Keddenként 6 óra este 8 órakor

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olasz kőnyelven számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítanak. Kérdésekkel forduljanak válszolgálatunkhoz.

VAROSI MOZI

Csütörtök — péntek — szombat — vasárnap
Pünkösdi korzó
Szand-Hajduk (plát)
futballmerközés
Arany pillangó
Kertész M. hály monumentális filmje 7 felvonásban
A főszerepben
Lily Damita
Zigotto és 10.000 dollár
Kacagtató vígjáték 6 felvonásban

LEVELEZÉS

Szivilém! Szerencsésen megérkeztem. Leveled megkaptam. Hogy töltötted az ünnepeket? Nagyon várom a napot, hogy ismét veled lehessenek! Irjál többet. Ezerszer csókol. Kikinda. 5738

Hölgyek figyeim be!

Minden nőnek négy óra lehet szentáció szabadalma öltöztetést cikk prospektusát és leírását 10 dinár b. küldés ellenében (béllygben is) ellenőrzött levélben diszkrétan küldi a vezérképviselet. Rendeleténél ezen összeg visszatérítetik. Subotica postafiók 150

HÁZASSÁG

Házasságot legjobb családknál diszkrétan elintézik. Megbízást elfogad. »Doktorné« Subotica, Pasicseva 3., I. 5723

Házasságokat legdiszkrétebben közvetít az Első Dél-amerikai Magyar Házassági Iroda, La Margareta Cass Corr 332. Buenos-Aires. 4186

Házasságot urikörökben, úgy bel., mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. — Marie Feies, Vel.-Kikinda. Cara Lazara ulca br. 1625.

Sok vagyonos nő várovolan urakhoz is félhezmenni óhajt. Megbízást elfogad »Amor« házasságközvetítő iroda. Temesvár. Városház utca Nr. 16. 1622

FOGLALKOZÁS

Bubi hajvágo. Jó munkaerő ki a női fodrászban elsőrendű kiképzést akar, azonnal felvétetik Pompadour Kozmetika, Subotica. 5728

Jómegjelenésű fiatal. Úgyes fűszerszakmabeli segédet keresek azonnali belépésre. Szerb, magyar, német nyelvismeret szükséges. Sajátkezű ajánlatokat fizetési igényekkel (teljes elátás) küldjenek »Bega« hirdetőhöz. Veliki Becekre. 5691

Autótárhoz, amely kiterjed Oszéria, Macedónia, Montenegró minden helységére, társat keresek költségjárulék mellett. Cim a kiadóban. 5696

Tanult molnár állást keres. Nagyobb malomban almolnári, kisebb malomban főmolnári állást vállalna. Megkeresést »Bega« hirdető továbbít. Veliki Becekre. 5690

Úgyes kifutófiút felvesz. »Novitas« Zrinjski trg 31. 5734

Uri házban ügyes szakácsnő keresetik. Ajánlatokat fizetési feltételeikkel jelentkezhetnek. Bugarin Szávina, Ban. Novoszelo. 5714

Úgyes női fodrász vagy fodrásznő, aki ondolálni tud, keresetik. L. szul. Veliki Kinda. 5736

Gyermektelen házaspár házmasternek keresetik. Cim a kiadóban. 5719

Részletfizetésre elegáns és olcsó öltönyt és felöltőt készítenek. V. Kuntscher uriszabó, Paje Kujundzić ul. 3. 3754

Elsőrendű szalon szabónő uriházakhoz ajánlozik. Otthonra is igen olcsón vállal. Cim Subotica. Cara Lazara ul. 52. 2395

Egy hónapra azonnali belépéssel okleveles vagy nem okleveles munkatársat keres. Himmelsbach Gyula gyógyszerész, Apatin. 5531

Gyógyyszereszyakornok, kurzussal, 16 hónapi praktisszal, állást keres. Szerb, német, magyar nyelvismerettel. Cim a kiadóban 5591

Utazók felvételnek magas jutalékkal kozmetikai cikkek eladására. Könnyű eladás, nagy jövedelem! Ajánlatokat »Törökvő« jellegű kérek a lap kiadóhivatalába. 5616

Cukrászsegéd, jó munkás azonnalra keresetik. Cim a kiadóban. 5503

Suche deutsches Fräulein zu 2 kleinen Kindern. Mithilfe in der Hauswirtschaft wird erfordert. Adresse in der Administration des Blattes. 5656

Ön állást keres? Tanuljon ki söfförnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bárnikor. Eredményért garantiálunk. Sofföriskola (keresés és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban. Vállal gumi-vulkanizálást. 3389

Komolyabb nő, ki az egész házvezetést érti, faluhelyre keresetik. Ajánlatokat »Szakácsné« jellegre a kiadóhivatalba küldeni. 5717

Intelligentes Fräulein (deutsch-kroatisch) und sofort aufgenommen. Advokat dr. Wilhelm Subotica, Aleksandrova ul. 4. 5706

Fajgámbok
magasrópák, tiszta fehér, fekete és sarga színben; öves, vörösfakó, sárgafakó, ezüstfakó és fe. e. szines, eladók. Te-nyészek továbbá tiszta Plimouth-Rox fajú baromfit

Stevo Aršinov
V. Bečkerek 537

DÁN IPARMŰVESZET

ön szivar-doboz, dohányzó-kézi-let, felszolgáló és hamutartó
BALOG LINÁNÁL

Részletfizetésre szövet- és vászonárut

„TEKSTIL“
Manufakturno skladiste — Készütarakereskedés
Subotica, Pasicseva (Göztürdő u. 7)
Levélhívásra megbízottunk minálkai házasság...

LIFKA MOZI

Jövő héten
A nyári saison meglepetése, az UFA legújabb remeke
Göthe: A vasöklü vitéz
(Der Götz von Berlichinger)
Grete Reinwald, Erna Morena, Lucie H. flich, Paul Harmanu, Eugen Klopfer, Olaf Fjord
főszerepekben
American Film Co. monopolja

VÉTEL-ELADÁS

Egy »Szerecsa«-könyv 4200 din. befizetéssel 2000 dinért eladó. VI. Zrinjski trg 9. Trafik. 5735

Már 20 éve ismert Larucin-kapszulák legjobban beváltak húgyvesőbántalmaknál, folyásnál, nők fehér-folyásánál. — Kapható gyógyszer-tárakban 20 D. dobozonként. Főlerakat: Blum gyógyszer-tár Subotica 95

Egy kupa homok pályhelynek Majsauszki vinogradban kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni Knapec vendéglő. 5730

Eladó 21 lánca elsőrangú szántóföld szuboticiai határban. — Vennék 20-25 láncaig elsőrangú szántóföldet. — **Allások** ürepedésbe, pályázhat több hivatalnok és szolga. — **Kaucióképes** egyen hármely szolgál állást keres. Mindezekre bővebb felvilágosítással szolgál Pečić Agentura, Vlaška ul. 8. 5732

Teljesen új szobabutor elköltözés miatt olcsón eladó. Megtekinthető Már Jenő szabónál, VIII. Milos Oblic ulica 33. Gálfi patika mellett. 5712

Veszek 1 kútan való takkert, használatra, jó állapotú levőt, Kemény és egyar. 5721

Eladó egy sóraparát csapokkal, szélfogó ajtó, üvegfal. Ugyanott szolid kiszolgáló leány fővétetik. Sztipics sörháza. 5677

Eladók Palicson, a köves út mellett 2 lánca szőlőt és gyümölcsöt. Gazdálkodónak alkalmas helyen. Vidákovics Antal, Palics 5640

Öt lánca kéveköti aratógép 1400 dinárért eladó. Biliczky Károly, Senta. 5692

6 lánca szántóföld, 5 lánca szélességben Csikéria kiterőnél, a bajai országot mellett az állomástól 1 km-re eladó. Komlóültetésre kiválóan alkalmas. Bővebbet Zmaj Jovina ul. 29. szám. 5433

Bognárműhely felszerelés összes szerszámok, fűrészgép, esztergapad, kivágott faanyag szabadkézben 10 napon belül eladó Bačkogradišten. Virág Pálne. 5715

Eladó eszerékálya és férfi ruhák. Aleksandrova ul. 12., földszint balra. 5674

Cseressnye 20 méterig jutányos árban eladó a Márkus-féle szőlőtelepen. Érdeklődni lehet Ferling Jakob üzletében Kraljevbrege. 5707

Italmérőknek nem kell Kraljevbrege menni pálinkáért, mert Csövics pálinkafőző telepéről lehet kisüstitön főzött tiszta törköly pálinkát kapni a legolcsóbb árban. Mucsitelép 90. 5700

A Horgos-Kraljevbregei bortermelőik szövetkezete ajánlja eladásra a tagjai által kizárólag Horgos-Kraljevbregei termett, tisztán kezelt, magas szeszartalmu és edes ízű új és palackezett óborait. Levél és szóbeli felvilágosítással szolgál Kezes Péter szöv. titkár Horgoson. 5712

Legjobb sombori juhturót szállít
minden mennyiségben
M. CIRILOV
SOMBOR 11616

Olcsó dobozok, férfi cipő doboz 1.50 dinár, női cipő doboz 1.30 dinár, 50-es lemezéből. Kalaptartó doboz 3 dinár. Minden másfajta doboz mélyen leszállított áron készít Fischer Ernő dobozgyára Subotica, Karadžiceva ul. 26. Telefon 841. 4429

Kéveköti aratógép teljesen jókarban, jutányosan eladó. Kollár Péter mészáros, Bajmok. 5352

Hatos és nyolcas fogaske-rekcs magánjáró gőz lokomobilok olcsón eladók. Vadanai Károlynál B. Topola. 2798

Alkalmi vételi Mindössze három cséplésben dolgozott MÁV. gyártmányu szivógáz magánjáró garnitúra, amely áll egy 35 HP Astra magánjáróból. B. 51. golyócsapágyvas cséplőből és gyári elevátorból, komplett felszereléssel gyári jótállással, kedvező feltételekkel eladó. Érdeklődni lehet: Record r. t. Novisad, Teme-rinska 6. 5485

6 HP MÁV. C. C. cséplő magányos, teljesen hiba nélküli állapotban, cséplésre készen eladó. Rózsa Ferenc St.-Kanjiža. 5560

Malmosok, hajósok! 110 HP 4 hengeres F. Komnick szivógázmotor, alkalmas malom, olep és üzem hajtására, olcsón eladó. Cim: Djura Jović Subotica, Zmaj Jovin ul. 1. 5488

Aratógépek, marokrakók general javitva, eladók. Dr. Vojnich, postafiók 24. Bačka Topola. 5582

Fristöltésű Rohitschi, viz 1½ ltr 6 din. I-a magyar szálemi kiló 80 dinár. Laza Konstantinović fűszer és esemege kereskedés. 5564

Teherantó, Fross-Büssing mellékkocsival, 10 tonna hordképességgel, kitűnő állapotban olcsón eladó. Transport r. t. Subotica. 5585

Somhorban Krekova (Novul) ul. 13. számú ház szabad kézből olcsón eladó és azonnal beköltözhető. Szép gyümölcsös és szőlős kerttel. 5598

Szallagfűrés magánjáró 5 HP motorral eladó. Gsonka Lajos, Jukičeva u. 41. 5627

Jótorgalmu vendéglő bálteremmel, berendezéssel eladó. Cim a kiadóban. 5671

KÜLÖNFÉLE

Berendezett fűszerüzlet esetleg más üzlethelyiségek is kiadó. I. kör, Trenkova-u. 1. 5673

Négyszobás modern lakás Két szoba, lakás vagy irodának. Üzletek. Palicson lakások. Butorozott szobák kiadók. Keresek kisebb nagyobb család házat. Telket megvételre. Lang Agentura, Pasicseva 3., I. 5725

Keresünk fiatalabb intelligens házvezetőnőt orvoshoz. Fiatal leányt fényképezéshez. Jobb mindenes szakácsnőt ajánlunk. Zongora. Wertheim-kassa. Szönyegek. Antik szekeretter és gadrobszekerény eladók. Lang Agentur, Pasicseva 3., I. 5724

Szép lakások egész évré és szezonra kiadók. Bővebbet Hilda fotograf, Palics, Tő előtt. 5726

Szobakonyhás lakás azonnal kiadó, Sudareviceva-u. 12. 5693

Három hónapra fűgyermekemet örökbe adom. Paje Kujundzić-seva ul. 22. 5713

Csinosan butorozott nagy ucca szoba, esetleg két ágyas, június 15-től kiadó Kornhauser, Petrogradska (István-ucca) 19. 5711

«Kanadaba, Argentiniába és Braziliába kivándorolni óhajtoknak díjtalanul nyújt felvilágosítást a Cunard Line, Red Star Line, White Star Line és a királyi Holland Lloyd képviselő: Jugoslavenska Ekspres Agencija d. d. Subotica, I. Manojlovičeva 7. (Vas-féle sör-csarnok mögött). 5088

Értesítlem a n. é. közönséget, hogy lakatosmühelyemben gyártok új acélrollókat vállalom lakatosok részére lehengerelést. Ugyanott eladó 100 HP szivógázmotor, külön MÁV. cséplő. Lakatos tanoncok felvételnél. Vaszics Péter lakatos, Subotica. 5885

Tüzifa, porosz darabos szén vagontételekben üzemek, magánosok részére. — Szolid kiszolgálás! **„Ignis“ J. Wirth**
tüzianyagkereskedésnél. Iroda: SUBOTICA, Ag'na ul. 13. Telefon 503